

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINĂ — JURISPRUDENȚĂ — LEGISLAȚIUNE — ECONOMIE POLITICĂ — FINANȚE — SOCIOLOGIE

Director: DEM. I DOBRESCU
Președintele Uniunii Avocaților
din România

Prim-Redactor: CONSTANT IONESCU
Avocat al Statului Dr. și Laureat
în Drept din Paris

COMITETUL DE REDACȚIE :

TR. ALEXANDRESCU Avocat. Fost Magistrat Pro-de- canul Trib. Ilfov	ALEX. CERBAN Profesor la Facultatea de Drept, București	IOSEF G. COHEN Avocat	GR. CONDURATU Fost Consilier la C. de Apel București, Avocat	RÉNÉ DÉMOGUE Profesor la Facultatea de Drept din Paris
V. DONGOROZ Dr. în Drept din Buc. Avocat	ALFRED JUVARA Profesor Universitar, Avocat	Dr. ȘTEFAN LADAY Fost Magistrat jurisconsult în Cluj	D. NEGULESCU Profesor la Facultatea de Drept, București	I. GR. PERIETEANU Avocat
C. STOEANOVICI Dr. în Drept din Paris Avocat	GR. TRANCU-IAȘI Fost Ministru al Muncii Avocat	P. VASILESCU Profesor Universitar Avocat	AL. VELESCU Dr. în Drept din Buc. Avocat	ALBERT WAHL Profesor la Facultatea de Drept din Paris

Secretar de redacție: E. C. DECUSARĂ, Dr. în Drept din Paris, Directorul Statisticii Judiciare.

Membrii corespondenței pentru Paris: EDOUARD LÉVY și SILVIU KRAINIC, D-ri în Drept, Avocați, Paris.

Membrii corespondenței pentru Polonia: EMIL ST. RAPPAPORT, Consilier la Curtea de Casație din Varșovia.

ABONAMENTUL

Un an p. B-ci, Case com., Autorit. 1400 lei
„ Avocați 1000 „
„ Magistrați 800 „
6 luni prețul de sus pe jumătate

APARE ODATĂ PE SĂPTĂMÂNĂ

În lunile Iulie și August

Apare odată la două săptămâni

Abonamentele se plătesc totdeauna înainte

Redacția și Administrația

București, Strada Artei Nr. 5

Lângă Palatul Justiției

TELEFON 13/29

Domnii autori cari ar socoti utilă recenziile lucrărilor lor juridice în pagina permanentă de *Bibliografie* înființată de *Curierul Judiciar*, sunt rugați să binevoiască a trimite revistei, în dublu exemplar, conform uzului statornic pretutindeni, aceste lucrări, cu mențiunea specială: *pentru primul redactor*.

Aceiași menține și pentru revistele și periodicele de drept.

S U M A R

— *Observațiuni asupra Proiectului de Cod Penal Român*, de Vintilă Dongoroz.

— *Adjudecarea imobilului urmărit*, de G. D. Benderly.

— *Cu privire la Unificarea legislației civile*: Adresa Consiliului Legislativ către Prof. Capitani și răspunsul acestuia.

— *Actualitatea juridică și profesională*: Congresul juridic internațional al Aeronauticii și Congresul de la Reims al Asociației Naționale a avocaților din Franța, de Constant Ionescu.

JURISPRUDENȚA :

— Curtea de Casație s. II: *Stumate și Elena Berbescu cu Ștefan I. Niculescu* (Conexare. Efectele ei. Contestații conexate. Dacă una poate fi respinsă ca nesustținută. Bunuri mobile afectate unui imobil ipotecat. Dacă și când pot fi urmărite de creditorii chirografari? Când se poate opune creditorului ipotecar?) cu o *Notă* de Constant Ionescu.

— Trib. Covurlui s. I: *Max Silberstein cu Oficiul de lichidare* (Legea pentru lichidarea bunurilor foști inamici. Transfer de proprietate. Necontestare din partea deposatului. Substituirea Statului în drepturile acestuia. Drepturi foste inamice într-o Societate Comercială. Posibilitatea Statului fie de a reține acest drept, lichidând societatea la trecerea timpului pentru care a fost întocmită și pretinzând repartizarea dreptului său, fie de a vinde acest drept prin licitație publică).

— Trib. Mehedinți s. II: *Mihai Kivu cu Ministerul de finanțe* (Incasarea diurnelor anticipat pe timpul vacanței. Dizolvarea Parlamentului în interval. Intervenția chesturii Camerei la Ministerul finanțelor pentru restituire. Ordin de urmărire către Administrațiile financiare. Contestație. Respingere. Apel. Respingere. Art. 1 Legea de urmărire și art. 48 legea contabilității publice).

— Judecătoria Căvărna: *Catina St. Stoicova cu Emin G. Zlatarov*. (Dacă în acțiunea cambiată excepțiile personale pot fi ridicate și după primul termen de înfățișare. Art. 349 c. com.) cu *Notă* de S. Niculețco.

OBSERVAȚIUNI

ASUPRA

Proiectului de cod penal român

1. Considerațiuni generale

Toată lumea noastră juridică și în special toți acei cari au o predilecție pentru disciplina dreptului penal au primit cu multă satisfacțiune vestea aducerii Proiectului de cod penal în discuțiunea Corpurilor legiuitoare. Timpul îndelung — aproape opt ani de zile — consacrat acestei opere legislative, a avut darul de a alunga toate îngrijorările din primul moment, după cum afirmațiunea, pornită dela loc competent, că vom avea: „*cel mai modern cod penal*” a reușit să entuziasmeze chiar pe cei mai sceptici.

În ce ne privește, deși cunoșteam anteproiectul din 1923, ale cărei imperfecțiuni — destul de numeroase — am avut ocaziunea de a le releva la locul cuvenit în cele 5 volume ale *Tratatului Tanoviceanu*, așteptam totuși, cu legitimă curiozitate, publicarea noului proiect, convinși fiind-că după cinci ani de noi elaborări ne vom găsi în fața unei opere evident superioară.

Mărturisim că am avut o mare dezamăgire!

Dacă în noul proiect găsim corijate, în sensul criticilor făcute de noi în *Tratatul Tanoviceanu*, multe din imperfecțiunile ante-proiectului din 1923 — vom arăta la timpul cuvenit aceste retușări — în schimb noul proiect se prezintă înțesat nu numai de o serie de noi imperfecțiuni dar și de o sumă de grave erori.

Un cod este o operă de o importanță covârșitoare de buna lui așezare sunt legate interese a-

tât de superioare, în cât, avem cu toți datoria ca în mod sincer, lăsând să tacă ambițiunile și susceptibilitățile, și fără menajamente, interesul Tării fiind mai presus de orice alte interese, să contribuim la înlăturarea tuturor greșelilor cari ar păgubi acestei bune așezări.

Proiectul de cod penal, am spus, conține erori și imperfecțiuni cari nu-i dau dreptul de a sta onorabil nici chiar alături de proiectele cu adevărat moderne, necum de a se considera ca cel mai modern dintre ele. Iar dacă va fi ca în forma actuală să devină cod, apoi numai modern nu va fi acest cod.

E drept, s'au introdus în acest proiect instituțiuni moderne ca: suspendarea condamnățiunilor, liberarea condiționată, computarea deținerii preventive, etc., dar acestea constituiesc adevărate *locuri comune* în materie de legiferare penală, încât nu este un merit că au fost introduse acum la noi, ci este regretabil că le introducem abia acum. Introducerea acestor instituțiuni poate da un aspect de modernism unui cod învechit, dar nu au dreptul de a face modern un atare cod, după cum introducerea electricității, soneriei și telefonului nu pot face dintr-o magherniță o vilă modernă.

Prevedem dinainte, că se va spune — cum s'a mai spus — că noi suntem adepți ai *Scoalei pozitivistice*, că avem concepțiuni cari nu pot primi consacrare legislativă, și că deci criticile noastre rămân de domeniul teoriei.

Pentru a sfârși odată cu această obiecțiune, deseserant de eftină, declarăm solemn că în tot ceia ce va urma, ne vom plasa absolut în cadrul principiilor *Scoalei tradiționale* (clasice) și nu vom pomeni de concepțiunile pozitvistice de cât acolo unde prin eclectismul său proiectul a primit atari concepțiuni, obligându-ne a evidenția în lumina principiilor clasice că erorile și imperfecțiunile abundă în proiectul ce examinăm. Aceste erori și imperfecțiuni le putem grupa în următoarele categorii:

1) Erori privind însăși substanța unora din dispozițiunile proiectului — gravitatea lor o vom sublinia la locul cuvenit.

2) Omisiuni și lacune.

3) Lipsa de coordonare între diverse instituțiuni și implicit consacrarea simultan a unor concepțiuni patent antagoniste.

4) Imperfecțiuni de redacțiune menite a crea grave controverse.

5) Incadrarea în proiect a unor chestiuni cari nu pot și nu trebuie să-și găsească locul în codul penal.

6) Inserarea de dispozițiuni inutile și repețiri supărătoare.

7) Nefericita înlocuire a unor termeni tehnici și adaptarea de termeni improprii.

8) Complecta nesocotire a tehnicei legislative

moderne în ceea ce privește elaborarea părții speciale.

9) Trecerea cu vederea peste mai toate controversele ivite în practică, pentru care se cere de atâta amar de vreme o curmare prin dispozițiuni exprese de lege.

10) Nesanționarea unor fapte cari lipsesc din actuala legiuire, dar care sunt de mult prevăzute în legiuirile străine moderne.

Multe din aceste erori și imperfecțiuni ar fi îngăduibile dacă ni s'ar spune că nu e vorba de un nou cod penal, ci de o simplă și parțială complectare a vechiului cod; dar din moment ce se afirmă că ne găsim în fața unei *refaceri totale*, apoi ertat să ne fie a spune că nu este îngăduit în al doilea pătrar al secolului nostru să se elaboreze un cod penal cu pretențiuni de a fi modern, ignorând tot ceia ce recomanda ca tehnică, ca nomenclatură, ca ierarhizare și sistematizare a materialului legiferat, mari dascăli ai Școalei clasice începând cu ilustrul Carrara și sfârșind cu eminenții reprezentanți de astăzi ai acestei școli. Deci nu neadoptarea concepțiunilor pozitvistice ne face să spunem că proiectul de cod penal român nu este o operă care să merite calificativul de modern, ci faptul că acest proiect conservă ceia ce nici unul din reprezentanții autorizați ai clasicismului penal nu ar mai îngădui să se strecoare într'un cod modern și ceia ce de mult a fost eliminat din codurile elaborate în ultimii 40 de ani.

Predecesorii noștri la 1864, iubitori de bine, dar modești, au compilat un cod fiindcă și-au dat seamă că nu ori cine poate construi ceva original; dacă nu putem să-i imităm, atunci avem marea datorie de a ne verifica și răsverifica încercările noastre, cu ajutorul aceluia imens patrimoniu de care dispune astăzi știința dreptului penal, fără de care încercările noastre vor rămâne un model de neiertată îngânfare. Unind deci serioasele cunoștințe teoretice ce ne stau la îndemână în operele marilor penaliști cu îndrumările practice primite de la o temeinică experiență, numai așa se poate ajunge la o operă durabilă, sănătoasă și meritorie.

* * *

Pentru a evidenția erorile și imperfecțiunile proiectului de cod penal, desigur că ne-ar fi fost mai la îndemână metoda sintetică, întrucât prin observațiuni de ansamblu am fi marcat mai bine existența celor 10 categorii de erori și imperfecțiuni enumerate mai sus. Dar un atare studiu ar fi pierdut din utilitatea lui practică astăzi când proiectul a fost înmănat Parlamentului, fiindcă observațiunile de ansamblu sunt cu anevoie folosite atunci când un proiect intră în faza discuțiunii analitice, adică pe articole.

De aceea vom îmbrățișa și noi metoda analitică,

discutând dispozițiunile proiectului în ordinea articolelor. Pe cât ne va fi cu putință și pe cât ne va îngădui ospitalitatea *Curierului Judiciar*, ne vom opri la cât mai multe texte, discutarea tuturor fiind imposibilă într-un cât ar necesita un spațiu de 10 ori mai mare decât cel ocupat de însăși cele 600 articole ale proiectului. Acolo unde materia se va preta, vom face grupuri de texte discutându-le *brevitatis causa* laolaltă.

Nădăjduim că în câteva numere consecutive ale *Curierului Judiciar* vom isbuti să așternem toate observațiunile noastre, cari poate vor fi de vreun folos, cel puțin acum, în ultimul moment.

CAPITOLUL I.

Partea generală

Dispozițiuni Preliminare.

§ 1. — In art. 1 din proiect se dă definițiunea infracțiunii spunându-se că: „*Infracțiune este orice acțiune sau inacțiune prevăzută și pedepsită de lege*”.

Dispozițiune imperfectă și inutilă. Imperfectă fiindcă se definește infracțiunea prin unul din elementele sale (*elementul material*) și chiar acest element este indicat prin unele din formele mai frecvente dar nu generale. Intr’adevăr, o infracțiune are în afară de elementul material și alte elemente cari dacă lipsesc nu mai avem infracțiunea, iar elementul material poate constă uneori dintr’o serie de acțiuni. Apoi antiteza acțiune și inacțiune este repudiată de doctrina modernă care ne învață că acțiunea poate constă într’o comisiune sau omisiune. În fine, o sumă de alte discuțiuni se pot face în jurul acestor termeni. Dacă autorii proiectului nostru țineau cu orice preț să dea o definițiune, atunci trebuiau să spună că „*infracțiune nu este orice fapt prevăzut și pedepsit de lege*. Termenul *fapt* implică o activitate în complexul ei, iar doctrina îl folosește ca atare.

Dar definiția este și inutilă fiindcă nimeni nu va fi ispitit a crede că poate fi infracțiune altceva decât ceia ce legea pedepsește. Ori codul penal trebuie să se ferească de inutilități, și mai ales de definițiuni fără folos, fiindcă un cod e un cod, iar nu un manual de drept.

§ 2. — In aliniatele 2, 3 și 4 ale art. 1 se statornește criteriul diviziunii tripartite — crime, delict și contravențiuni — bazat pe natura pedepsei. Ocolim orice discuțiune asupra trihotomiei infracțiunilor și asupra criteriului *distinctio delictorum ex poena*. Observăm însă că nu se curmă prin proiect vechea controversă dacă în catalogarea unei infracțiuni are a se ține seamă de pedeapsa *prevăzută de lege* sau de pedeapsa *pronunțată de judecători*. Intr’adevăr, deseori din cauza unei scuze sau

unor circumstanțe ușurătoare, judecata aplică în locul unei pedepse criminale o pedeapsă corecțională. S’a pus întrebarea dacă în acest caz faptul rămâne crimă sau devine delict? S’a spus de unii autori că din moment ce art. 1 din cod spune, așa cum spune și art. 1 din proiect, că infracțiunea *ce se pedepsește de lege* este... etc. se înțelege că e vorba de pedeapsa din lege, iar nu de cea efectiv aplicată. Ori s’a răspuns, și cu drept cuvânt, că atunci când prin efectul cauzelor modificatoare de culpabilitate se aplică o pedeapsă mai ușoară, tot legea iar nu judecătorii impun sancțiunea și deci faptul este de lege pedepsit astfel, așa că formula din art. 1 „*ce se pedepsește de lege*... nu rezolvă chestiunea.

Era bine deci ca în proiect să se spună dacă cauzele cari atrag modificarea culpabilității conduc sau nu la trecerea infracțiunii în altă clasă, atunci când însăși pedeapsa schimbă de clasă.

§ 3. — In legătură tot cu tripartițiunea se spune în proiect că infracțiunile pedepsite cu mai mult de 250 lei amendă sunt delict. Ori art. 19 din proiect prevede că și în materie de contravențiuni amenda poate depăși suma de 250 lei. Deci, nu orice fapt pedepsit cu mai mult de 250 lei va fi un delict. Pe de altă parte art. 585 tot din proiect spune că contravenție este orice fapt calificat de legi, regulamente etc. ca atare. În cazul acesta care este criteriul de deosebire dintre delict și contravențiuni? Cel din art. 1 sau cel din art. 585? Iar dacă este cel din art. 1 cum distingem delictul de contravențiuni când amenda este mai mare de 250 lei?

Credem deci că ar trebui să se precizeze în art. 1 că sunt deasemeni delict faptele cari sunt pedepsite cu mai mult de 250 lei amendă, oridecâteori legea nu califică faptul drept contravențiune. Cu chipul acesta s’ar pune de acord art. 1 cu art. 585.

§ 4. — Art. 2 din proiect disciplinează aplicațiunea legii penale în timp.

Textul începe cu tradiționala eroare de redacțiune. Intr’adevăr se spune: „Nimeni nu poate fi pedepsit pentru o faptă care *înainte de a fi fost săvârșită* nu era prevăzută de lege”; ori se știe că doctrina încă de mult a precizat de lege ferenda înlocuirea formulei *înainte de săvârșire* cu formula *în momentul săvârșirii*, fiindcă ceea ce interesează este dacă în acest moment, iar nu înaintea lui, fapta era sau nu prevăzută de lege. Deci credem că nu e bine să dăinuim într’o redacțiune criticabilă.

§ 5. — In aliniatul 3 al art. 2 se rezolvă problema succesiunii legilor penale, adoptându-se principiul legii mai blânde, dar se lasă nerezolvată una din cele mai desbătute controverse și anume care pedeapsă urmează a fi socotită ca mai ușoară atunci când două legi succesive prevăd pedepse de aceeași natură dar într’una minimul este mai redus, iar în cealaltă maximul e mai coborât. de ex.: o lege prevede 3 luni până la 2 ani, iar cealaltă 6 luni

până la 1 an, deci sub raportul minimului, este mai blândă prima lege, iar în privința maximului e mai avantajoasă cea de a doua. Autorii au propus ca în acest caz să se aibă în vedere minimul din legea unde e mai scăzut și maximul din cealaltă lege. Această soluțiune rațională este însă criticată ca fiind arbitrară, întrucât legea nu o prevede. Deci dator este legiutorul nostru, să curme această controversă, adoptând o soluțiune care, după noi ar trebui să fie cea indicată aci.

§ 6. — Proiectul nu vorbește nimic despre cazul când legea nouă desființează o pedeapsă și deci regimul ei. Ori doctrina a preconizat totdeauna că în atari cazuri condemnații care se găsesc în curs de executare vor trebui să fie supuși pedepselor și regimului respectiv prevăzut de legea nouă, alegându-se din nouile pedepse acelea cari prin regimul lor ar corespunde mai mult pedepselor desființate, așa fel încât situațiunea condemnaților să nu fie agravată.

Deasemenea atunci când nu se schimbă pedeapsa dar se modifică regimul ei, viitorul cod ar trebui să statornicească că se va aplica legea nouă și condemnațiunilor în curs.

În fine ar trebui să se prevadă în viitorul cod că atunci când legea nouă prevede pentru acelaș fapt o pedeapsă mai ușoară, toate condemnațiunile în curs de executare care ar depăși maximul pedepsei din noua lege vor fi de plin drept reduse la acest maxim, iar dacă noua lege substitue vechi pedepse o pedeapsă mai ușoară de altă natură atunci vor beneficia de această schimbare și cei cari se găsesc în curs de executare.

Toate regulele mai sus enunțate sunt preconizate de doctrină și se sprijinesc pe temeinice considerațiuni de dreptate și de politică criminală.

§ 7. — Proiectul de cod penal omite deasemeni să disciplineze chestiunea succesiunii legilor în raport cu măsurile de siguranță, deși atari măsuri au fost introduse în cod.

Această omisiune este gravă, fiindcă în lipsa unei dispozițiuni exprese, interpretul va fi nevoit să aplice și măsurilor de siguranță principiul privitor la pedepse. Ori măsurile de siguranță prin însăși natura și finalitatea lor funcționează cu totul altfel decât pedepsele, ele având un rol preventiv și deci orice măsură de siguranță edictată de o lege nouă implică aptitudini preventive sporite. De aceea în privința măsurilor de siguranță trebuie să se înscrie în viitorul cod regula că totdeauna se aplică legea nouă.

Doctrina este unanimă în acest sens.

§ 8. — Credem iarăși că este o lacună faptul că proiectul nu reglementează situațiunea infractorilor la legile temporare (excepționale). Se știe că adeseori puterea publică în circumstanțe mai mult sau mai puțin excepționale este nevoită

a recurge la sancțiuni penale pentru a preîntâmpina și reprimă anumite fapte perfect licite în timpuri normale, dar dăunătoare în vremuri excepționale. De aci nevoia legilor temporare cari nu dăinuiesc de cât atât cât dăinuiesc și condițiunile cari le-au impus. De multe ori aceste legi au chiar în contextul lor fixată clipa abrogării. Ori se întâmplă ca după abrogarea legii temporare să se mai găsească în curs de judecată abateri săvârșite în timpul când legea era în vigoare. Atari abateri ar urma să beneficieze de principiul ordinar după care nu se mai pedepsesc faptele prevăzute într-o lege abrogată. Cum însă legile temporare au nevoie să se impună cu cât mai multă autoritate nelăsând nimănui speranța că va rămânea nepededit prin efectul abrogării legii, doctrina a propus ca pentru atari legi să se facă excepție dela principiul ordinar, în sensul că abaterile dela legile temporare vor fi pedepsibile chiar în cazul când în momentul judecării lor legea se găsește abrogată. Dar pentru aceasta trebuie un text expres. Cum un cod penal nu e făcut pentru doi, trei ani, ci pentru vreme îndelungă, este cuminte că în el să figureze tot ceea ce cândva ar fi util. Deci recomandăm legiutorului nostru să umple lacuna din proiect pe care o semnalăm aci și de care ne-am ocupat și în *Tratatul Tanoviceanu*, vol. I, p. 278.

§ 9. — La art. 3 observăm mai întâi că enumerarea din aliniatul 2 se pretează la confuziune. Se spune că legile penale române se aplică și infracțiunilor săvârșite: *pe o navă română, în cuprinsul mării teritoriale și deasupra teritoriului României*, ceea ce unii ar putea considera că nava română trebuie să se găsească în cuprinsul mării teritoriale, sau zonei aeriene, de aceea propunem redacțiunea: „*fie pe o navă română, fie în cuprinsul mării teritoriale, fie deasupra teritoriului României*”.

În aliniatul imediat următor se spune: „*Fac excepție dela principiile de mai sus*: 1) Persoana Regelui, etc.

Credem că redacțiunea este defectuoasă. Cum o să facă Regele excepție dela principii? Și apoi care „*principii de mai sus*” căci mai sus nu este decât o singură și simplă regulă?! În fine, de ce numai principiile de mai sus și nu și cele de mai jos?, căci mai jos se vorbește de urmărirea și pedepsirea infracțiunilor comise în țară străină și atunci întrebare: Cum, Regele și diplomații nu sunt urmăribili și pedepsibili pentru infracțiunile comise în țară sau pe o navă, ori în marea teritorială, dar pot fi urmăriți pentru cele comise în străinătate? Față cu textul proiectului, care spune că excepția privește numai *principiile de mai sus*, răspunsul nu poate fi decât afirmativ, fiindcă excepția nu se referă și la *principiile de mai jos* privitoare la infracțiunile comise în țară străină.

Iată de ce dispozițiunea din proiect este și defec-tuos redactată și eronat concepută. Propunem deci că în loc de redacțiunea: „*Fac excepțiune dela principiile de mai sus*” să se scrie „*Nu pot fi nici odată urmăriți, judecați și pedepsiți de instanțele române*”:

1) *Persoana Regelui*, 2) *Persoanele* cari în baza tratatelor sau regulilor de drept internațional se bucură de *imunitate penală* (spunem imunitate pe-nală fiindcă termenul întrebuintat în proiect „*ex-teritorialitate*” este seos din circulațiune în știința modernă „*ficțiunea exteritorialității*” fiind astăzi de domeniu paleontologiei juridice).

La aceste două categorii credem că trebuie să se mai adauge o a treia, din moment ce s'au introdus în proiect norme cari aparțineau dreptului inter-național și anume: — 3) „*Cei ce s'au făcut vino-vați de o infracțiune comisă pe o navă de războiu străină, aflată în apele teritoriale române*”, — consacrand astfel însă o regulă indiscutabilă de drept internațional public.

§ 10. — Ultimul aliniat din art. 3 este deasemeni criticabil sub raportul redacțiunii. Se spune: „In-fracțiunea se va considera comisă în România nu-mai când un act de execuțiune... etc. Ori desigur că nu numai când un act de execuțiune s'a încercat sau săvârșit în țară vom avea o infracțiune comisă în România. Ceiace a voit credem noi, să spună proiectul este că și în acest caz iar nu numai în a-cest caz infracțiunea trebuie considerată ca săvâr-șită în România. Deci textul trebuie redactat: *Ori ce infracțiune se va considera ca săvârșită în Ro-mânia când cel puțin un act de executare a fost încercat sau săvârșit pe teritoriul său... etc.*

Aliniatul de care ne ocupăm trebuie să fie așe-zat după aliniatul 2 al art. 3, iar nu la sfârșitul articolului, întru cât dispozițiunea pe care el o conține este o complectare a primelor două ali-niate.

VINTILA DONGOROZ

(Va urma)

Adjudecarea imobilului urmărit

Legiuitorul nostru a îngăduit urmărirea imobi-liară cu o mulțime de garanții. Astfel avem termene lungi pentru comandament, pentru publicațiile și afișele vânzării, nulități și decăderi de tot felul pentru lipsa formalităților legale, recurs în casa-ție, etc. Pe câtă vreme o urmărire mobilă, chiar și pentru sume însemnate, poate fi dusă la bun sfâr-șit într'un timp relativ scurt, terminarea unei ur-mări imobiliare, oricare ar fi suma datorată, cere aproape un an, dacă totul merge bine, fără inci-dente sau anulări de forme.

Pe lângă toate aceste dificultăți ce le întâmpină

creditorul în asemenea urmăriri pentru realizarea creanței sale, unele instanțe, interpretând greșit du-pă cum vom vedea dispozițiunile art. 544 proc. civ. mai adaogă și amânări din oficiu dacă prețul eșit la licitație li se pare prea mic după aprecierea lor. Acest amestec al justiției în relațiunile litigioase dintre părți, deși pornit dintr'un simțământ de e-chitate, rău înțeleasă credem noi, este foarte dis-cutabil și în fapt nu-și ajunge scopul căci expune de multe ori atât pe creditor cât și pe debitor la pierderi considerabile; s'au văzut în adevăr cazuri în cari la a doua sau a treia licitație, după aseme-nea amânări din oficiu, s'a realizat un preț mai mic decât cel obținut la prima licitație, fie pentru că prețurile au scăzut în interval, fie pentru că concurenții n'au mai vroit să vină știind că tribu-nalul poate iarăși să nu aprobe licitația, astfel că pe de o parte cheltuelile destul de mari al vânzării silite s'au sporit, dobânzile au crescut, iar prețul eșit nu mai acoperă sumele datorate și debitorul care, dacă s'ar fi aprobat prima vânzare, ar mai fi primit un prisos după achitarea datoriei sale, ră-mâneă dator.

Nu e nici odată bine când justiția animată chiar de cele mai bune intențiuni voiește a adăogă la lege; echitatea este un ce foarte relativ, aprecierile ju-decătorilor pot fi greșite mai cu seamă când le lip-sește orice bază.

Valoarea unui imobil nu se poate stabili prin descrierea făcută în publicații; un imobil care a costat milioane poate să nu aibă decât o valoare venală redusă, un alt imobil de mică importanță poate din contra să aibă o valoare mare. Tribuna-lul nu găsește în dosarul de urmărire decât prețul fixat de creditor, nu are în fața sa nici o evaluare făcută de către un expert, cum poate el judecă că prețul eșit la licitație este prea mic față de reali-tate ?

Pentru a împiedică adjudecări cu prețuri reduse și în dauna debitorului legea a găsit garanții ce trebuiesc socotite suficiente și ele n'au nevoie să fie mărite în mod arbitrar.

Legea prevede că publicațiunile vor fi comu-nicate tutulor creditorilor cari au privilegiu, deci in-teres ca prețul de adjudecare să nu poată fi lăsat la bunul plac al creditorului urmărit; în acest scop ea dispune că îndată după scoaterea în vân-zare să se facă tablou de ordinea creditorilor; prin aplicarea de pedepse ca a asigurat seriozitatea lici-tațiilor, prin fixarea de termene lungi, legea a lăsat în fine debitorului timp suficient pentru a găsi fonduri spre a se liberă și a împiedică executarea forțată.

Pe lângă aceste garanții, edictate în favoarea de-bitorului, legiuitorul n'a nesocotit, însă, drepturile creditorului. Astfel și pentru a împiedică tărăgă-nirile, el a prevăzut că, contestațiunile ce s'ar face

la urmărire să fie introduse cu cel puțin 20 zile înainte de adjudecare, ca ele să fie motivate și însoțite de toate actele necesare, ca să fie eliminați de la licitație persoanele interpușe în scop de a provoca, prin nedepunerea prețului revânzării în contul falsului adjudecatar, etc.

În această preocupare de egale garanții de dat ambelor părți nu i-a putut trece nici prin gând ca să lase tribunalului dreptul de a aprecia dacă prețul eșit la licitație este sau nu real după sentințele judecătorilor.

Când se anunță licitația tribunalul are dreptul a hotărî cari din concurenți vor fi primiți fără depunerea de cauțiune și cari vor trebui să depună garanția legală, tot atunci tribunalul va hotărî și asupra depărtării concurenților cari îi s'ar părea că sunt persoane interpușe spre a zădărnici urmărirea.

Odată, însă, ce tribunalul a admis pe concurenți și a început licitația dreptul său de apreciere a încetat, el este dator a aplica strict dispozițiunile legii, numai poate să nu aprobe adjudecarea nici a amâna vânzarea din oficiu pe motiv că prețul este prea mic.

Examinând fazele licitației vom vedea care este rolul tribunalului.

Licitatia va începe zice legea dela prețul indicat de creditor în afișe și publicații, art. 540.

Se prezintă doi sau mai mulți concurenți: toți dau un preț mai mare decât cel fixat de creditor. Tribunalul este dator în asemenea caz a adjudeca imobilul asupra aceluia care la ultima strigare a dat prețul cel mai mare (art. 544 al. 2). Jurisprudența Curței de Casație este constantă în acest sens (a se vedea ultimele decizii No. 202 din 926 publicată în Pandectele Săptămânale, caetul 6 din 927 și No. 333 din 926 *Jurisprudența Generală* speța 244 din 1927).

Se prezintă doi concurenți sau mai mulți; nici unul din ei nu dă un preț mai mare decât cel fixat de creditor. Legea zice că bunul se va putea adjudeca asupra creditorului urmăritor.

Se prezintă doi concurenți numai, din cari unul dă un preț mai mic decât prețul fixat de creditor, altul dă un preț mai mare, aci legea zice că imobilul se va putea adjudeca asupra celui care va fi oferit un preț mai mare decât cel oferit de creditor.

Notăm în paranteză că numai astfel se poate înțelege ultimul aliniat din art. 544 proc. civ., căci dacă sunt doi concurenți cari dau ambii un preț mai mare decât creditorul intrăm în prevederile art. 544 al. 2 și acest din urmă aliniat ar fi o repetiție fără rost.

Dar cuvintele, se va putea adjudeca constituiesc ele oare o facultate pentru tribunal de a adjudeca sau nu după aprecierea sa — așa cum pare a le interpreta instanțele noastre judecătorești? Nici de cum și iată pentru ce.

Principiul conducător în materie este că urmărirea se află în mâna creditorului urmăritor sau a creditorilor intervenienți. Nu se poate procedea la scoaterea în vânzare, la licitație, la supralicitatie chiar, de cât numai dacă creditorul urmăritor sau creditorii intervenienți o cer, art. 539—549 proc. civ.

Prin urmare imobilul va fi adjudecat asupra creditorului în cazul întâi, *dacă creditorul* o cere, nu dacă voește tribunalul. Sub legea veche adjudecarea era obligatorie, legea nouă lasă creditorului facultatea de a cere adjudecarea asupra sa sau a cere amânarea vânzării.

În cazul al doilea iarăși tribunalul *va adjudeca* asupra aceluia care a dat un preț mai mare decât cel fixat de creditor, dacă această adjudecare îi se va cere de creditori și nu poate amâna vânzarea de cât numai după cererea acestora, nu după părerea sa. Debitorul n'are cuvânt în această privință, legea i-a dat dreptul de contestație pentru motive de fond sau de formă, odată licitația începută el este scos din cauză. Și aceasta se explică; debitorul întotdeauna se va opune la adjudecare, nici odată prețul nu îi se va părea suficient, doar suntem în materie de vânzare silită, adjudecarea se face contra voinței debitorului *nu cu consimțământul său*.

Această interpretare este singura juridică. Orice altă interpretare a dispozițiilor art. 544 duce la arbitrar și la neajunsurile arătate mai sus. Numai legea este chemată a fixa drepturile părților și acolo unde ea nu dispune, judecătorul nu poate interveni chiar dacă ea îi s'ar părea defectuoasă sau necompletă. Cu intervenția judecătorilor și amânarea din oficiu ajungem la rezultatul ciudat — care s'a văzut — că tribunalul să amâne vânzarea cu toate că atât creditorul cât și debitorul cer adjudecarea — ceea ce este absurd.

Că această interpretare este singură admisibilă mai rezultă din comparația art. 544 cu art. 688 pr. civ. referitor la vânzarea bunurilor nemiscătoare ale nevârstnicilor care prevede, dacă în ziua fixată nu isese un preț egal cu prețul însemnat de tribunal și publicat, tribunalul va putea după împrejurări sau să aprobe prețul eșit sau să amâne vânzarea pentru un alt termen. Dacă art. 544 ar fi înțeles să lase aprobarea vânzării la aprecierea tribunalului ar fi spus-o după cum a prevăzut aceasta la art. 688. Este de notat că în acest din urmă caz suntem în fața unei vânzări pe calea grațioasă și că tribunalul are pentru aprecierea sa cel puțin o bază (expertiza din art. 684) pe câtă vreme în cazul art. 544 suntem în fața unei vânzări silită și unde tribunalul nu are nici un element de apreciere.

Instanțele judecătorești cred că prin procedarea lor ocrotesc pe debitori. Eroare profundă: este în general o greșeală de a nu garanta în mod sufi-

cient drepturile creditorilor; cu cât creditorul va fi mai asigurat în drepturile sale cu atât mai lesne debitorul va găsi împrumuturi, cu cât se va căuta a se avantaja debitorul rău platnic cu atât mai multe garanții va cere creditorul, cu atât mai mult va urca pretențiunile sale și dobânzile astfel că, protejarea rău înțeleasă a debitorului duce mai repede la ruina sa, pe câtă vreme educațiunea la respectul legii și a angajamentelor îi procură indirect avantagii mult mai mari.

G. D. BENDERLI

Avocat, Constanța

Cu privire la Unificarea legislației civile

Credem interesant pentru istoricul legislațiunei privitoare la unificarea codului nostru civil să însemnăm în coloanele revistei noastre adresa Consiliului legislativ din Septembrie 1927 către d. profesor H. Capitant, dela Facultatea de drept din Paris și răspunsul d-lui Capitant din 2 Octombrie 1927 referitor la cererea făcută.

Monsieur le Professeur,

Le Conseil Législatif de Roumanie est informé que la Commission Franco-Italienne, pour la préparation d'un projet de code commun des obligations et des contrats, et qui a l'avantage de vous avoir pour Secrétaire Général, vient de terminer ses travaux.

Le Conseil vous prie à cette occasion de vouloir bien recevoir à titre personnel et de transmettre à vos distingués collègues, ses meilleures félicitations pour l'heureuse conclusion de vos savants travaux.

L'élaboration d'un projet de code des obligations, constitue très certainement un événement juridique considérable, appelé à voir un grad retentissement dans tous les pays où le code français est en vigueur.

En Roumanie, plus encore que partout ailleurs, le nouveau projet de code des obligations est attendu avec impatience. En effet, par suite de l'agrandissement territorial de notre pays consécutif à la grande guerre, la Roumanie a perdu le bénéfice de l'unité législative.

Au point de vue du droit civil, le code Napoléon, le code civil russe, le code civil autrichien, le droit coutumier hongrois, le droit byzantin des basilicales, les lois religieuses des mahomédans, se partagent notre territoire. Aussi depuis bientôt deux ans, le Conseil Législatif, donne le meilleur de son temps et de son effort à l'oeuvre d'élaboration d'un nouveau code civil.

Le projet de la Commission Franco-Italienne sera pour notre Conseil, bien plus qu'un simple instrument de travail.

Désireux de ne pas rompre les liens traditionnels qui unissent notre droit à la grande famille juridique latine, et particulièrement au droit français, nous comptons incorporer votre savant projet dans notre future loi civile, dans la mesure, que nous espérons très large, où il s'harmonisera, avec l'économie générale de ce projet de code.

Aussi, nous vous serions profondément reconnaissants, si vous voudriez bien nous faire parvenir le projet ainsi que les rapports et autres travaux préparatoires, de la Commission dont vous êtes le très distingué Secrétaire Général.

Vous nous mettriez ainsi à même d'adhérer à votre

si intéressante réforme d'unification latine du droit des obligations, réforme dont nous accueillons le principe avec une particulière faveur, car elle nous fournit un précieux moyen de conserver à notre futur droit civil une étroite parenté avec le droit français.

Les résultats heureux que cette communauté de droit nous a valu pour le passé, nous sont une sûre garantie pour l'avenir. L'application en Roumanie du code Napoléon depuis bientôt 70 ans, constitue une expérience concluante et qui comporte une leçon: comme par le passé notre droit doit s'inspirer des sources françaises. C'est dans cette pensée que le Conseil a pris la liberté de recourir à votre obligeance.

En vous renouvelant nos félicitations, nous vous prions de recevoir l'expression de la haute considération que nous vous portons.

Premier Président, *Al. N. Gane.*

Răspunsul d-lui Profesor H. Capitant

Monsieur le Premier Président

Au nom du Comité français je vous remercie des félicitations que vous nous faites l'honneur de nous adresser.

Les deux comités français et italien viennent de terminer le projet du Code commun des obligations auquel ils travaillaient depuis près de dix ans. Le rapport est également prêt. L'un et l'autre vont être donnés à l'impression et dès qu'ils seront publiés, je m'empresserai de vous en adresser des exemplaires.

L'adhésion que vous voulez bien donner à notre projet nous est tout particulièrement précieuse, car nous tenons essentiellement à maintenir les liens et les étroits rapports qu'existent entre la Roumanie et la France. La communauté du Droit entre nos deux pays contribue certainement à resserrer l'amitié qui les unit. Dès l'année 1917, plusieurs éminents juristes roumains Take Ionesco, Mr. Sipsom, Athanasovici ont bien voulu assister à une des séances de notre Comité et nous dire l'intérêt qu'ils portaient à notre travail. Aussi, à mesure que celui-ci avançait, étions-nous soutenus par la pensée que votre grand pays et les autres Etats qui représentent la culture latine, voudraient bien l'incorporer dans leur législation respective.

Nous ne saurions donc trop vous remercier de l'espoir que vous nous donnez. L'unification du droit des obligations chez les pays alliés et amis, Italie, Belgique, France, Roumanie, Yougo-Slavie, Pologne, Grèce, Espagne et peut-être d'autres marquerait certainement un très grand progrès et constituerait un précieux moyen de rapprochement.

Veuillez agréer, Monsieur le Premier Président, l'hommage de mes sentiments respectueux et de ma considération la plus distinguée.

CAPITANT

Actualitatea juridică și profesională

I. Congresul Juridic Internațional al Aeronauticeii

Comitetul Juridic Internațional al Aviațiunii, fondat la Paris în 1909 și compus din reprezentanții a 44 state de pe glob, — astăzi membre ale Societății Națiunilor, — a decis întrunirea celui de al VIII-lea Congres Juridic Internațional la Madrid în lunile Mai

Iunie curent. Sunt prevăzute în acest Congres opt sesiuni plenare în cari urmează a fi discutate și ratificate soluțiile interesând problemele înscrise pe ordinea de zi în vederea desăvârșirii elaborării unei opere monumentale și de îndelungată răbdare întreprinsă, încă de acum 19 ani, de subcomisiunile de redactare și anume: a Codului Internațional Aeronautic. Redactarea acestui cod, nestăvilită nici chiar de războiul popoarelor a fost continuată neîntrerupt din 1909, sub supravegherea succesivă a D-lor: d'Hooge, decanul Baroului din Paris Busson-Billaud și A. de Lapradelle, profesorul de dreptul ginților dela Facultatea din Paris. Textele elaborate, odată ratificate de guvernele țărilor participante cari și-au trimis jurisconsulții delegați, împunându-le oficial să discute și să iscălească vor permite unificarea diverselor rânduieli naționale în materie de drept aerian: regulamente și legi locale: vamale, polițienești, administrative, după modelul și normele alcătuite de o legislație internațională.

Consiliul Juridic Internațional a izbutit, la precedentele patru congrese recente, să facă a se consacra primele 66 articole (Monaco, 1921; Praga, 1922; Roma, 1924; Lyon, 1925), cărora, printr-o continuă extindere a programului inițial izvorâtă din însăși dezvoltarea câmpului de acțiune și perspectivelor în materie, el le adaugă în prezent problemele recente cari privesc atât de aproape noul mod de locomoțiune pe căile aeriene internaționale. Astfel au fost votate capitolele Codului Internațional privitoare la regimul aeronavelor în străinătate (exterioritatea lor), s'au putut aborda: chestiunea inextricabilă a asigurărilor (de persoane, de bunuri, de responsabilitate față de terți), aceia a riscurilor și forței majore, a reglementării aeronautice vamale și de poliție interesând plecarea și aterizarea aeronavelor din și în aeroporturile înființate pe itinerariul drumurilor aeriene europene și chiar mondiale. Căci spațiul și depărtarea — banalii kilometri de pe pământ! — continuă să se lase reduse la o expresie infimă, din ce în ce mai zmerite și mai docile în fața năzuințelor spiritului omenesc avid de comodități și de posibilități continuu îmbunătățite. Codul cuprinde cinci mari cărți: 1) dreptul public aerian (libertatea atmosferei, exterioritatea în materie de locomoție aeriană, dreptul de război aerian, aeroporturile și naționalitatea aeronavelor); 2) dreptul privat aerian: (reglementarea intereselor civile și comerciale particulare); 3) dreptul administrativ aerian: (drumurile și căile aeriene, reglementarea administrativă a călătoriilor cu aeronavele, a capacității piloților, a poliției locomotiei aeriene deasupra aglomerărilor umane, zonelor de apărare naționale, regiunilor industriale); 4) dreptul fiscal aerian (vamile, barierele, taxele, controlul mărfurilor și al călătorilor); în fine, cartea a cincea, împărțită în două mari secțiuni, rânduește dispozițiunile de drept penal aerian (crimele și delicturile contra siguranței publice și contra intereselor particulare, abuzurile de autoritate, stingheririle liberului exercițiu al locomotiei aeriene, atentatele contra aparatelor însăși, degradările de monumente, forța majoră și legitiima apărare sub unghiul penal).

Opera întreprinsă de acest Congres Juridic Internațional, priveghiata, în ce privește necesitățile sale materiale de Societatea Națiunilor sub auspiciile căreia își continuă activitatea, este de o însemnătate primordială pentru vremurile cari ne cărmuiesc astăzi, cari ne vor cărmui într'un viitor apropiat. Munca și sârguința desfășurate în acest domeniu până mai eri

virgin (1) sunt o cheazășie că cel puțin cele 44 state aderente vor cădea de acord asupra ratificării grabnice a textelor desăvârșite de savanta competență a juriștilor omenirii civilizate.

România, reprezentată oficial la acest Congres Internațional (ca și la cel precedent, dela Lyon — Franța — din Septembrie-Octombrie 1925) de cel ce semnează aceste rânduri, salută cu încredere și speranță eforturile distinsei adunări către o viață socială neturburată, către înfructificarea patriotismului omenesc universal, care trebuie să înceteze, în fine, de a fi o himeră palidă, irrezisibilă.

II. Congresul dela Reims al Asociației Naționale a Avocaților din Franța

Ca în fiecare an, Asociațiunea Națională a Avocaților din Franța și colonsii, fine anul acesta la Reims congresul său profesional, între 17—21 Mai curent. Printr-o tradiție, păstrată cu îngrijire în această față blagoslovită a tuturor inițiativelor fecunde și a tuturor superiorităților, Consiliul Asociației invită barourile străine să îi facă cinstea de a trimite delegații lor, cari sunt sărbătoriti cu multă însuflețire colegială.

În programul de lucru al ordinei de zi figurează, la congresul din acest an, două chestiuni cu deosebire importante pentru breasla noastră: chestiunea pensiorării avocaților ajunși la o anumită vârstă (care a preocupat și la noi spiritul Uniunii Barourilor) și în special înființarea definitivă pe bază de autorizație legală a Asociației Internaționale a Avocaților, ale cărei statute au fost deja puse la punct de către Profesorul Jean Appleton, Președintele Asociației Naționale a avocaților francezi (un devotat filo-român) și de către d-l Louis Sarrau, secretarul general al Asociației Internaționale, — instituție alăturată Institutului de Cooperație Intelectuală din Paris și pusă sub auspiciile Societății Națiunilor în ce privesc fondurile materiale necesare funcționării sale.

Ca și în anii precedenți — dela 1925 încoace (2) — Uniu-

1) La București, abia în ultimele săptămâni s'au început conferințele de legislație aeriană, datorite d-lui avocat Gr. Trancu-Iași și ținute la Universitate. Este de remarcat că în „Curierul Judiciar” s'au publicat în 1909 întâiele articole de drept aerian, scrise de d-l Trancu-Iași la o dată când abia se putea bănuia avântul nemăsurat al locomotiei aeriene de mai târziu. Un tratat mai amplu de drept și legislațiune aeriană, deja anunțat, datorit semnatarului prezentului articol, va apare în toamnă în „Biblioteca Universitară a Pandectelor Române”.

2) În 1925 la Congresul dela Lille, Uniunea Barourilor din România a fost reprezentată de subsemnatul pentru prima oară. Ca un cmagiu a adus instituțiunii profesionale române, cuvântul de salut al delegatului său a fost publicat în fruntea tuturor discursurilor celorlați reprezentanți străini (Buletinul Asociației, 1925, No. 16, pp. 21-22. Deasemenea la celelalte congrese următoare (Nantes 1926 și Tunis-Algeria 1927) d-l Jean Appleton, Președinte al Congreselor, s'a exprimat în termeni foarte măgulitori despre confracții săi români, cărora năzuiește, — spunea d-sa să le întoarcă vizita cât mai curând cu putință (Buletin, No. 20, 1926, p. 10).

Dăm aceste indicații strict obiective, cu modestie și cu singura țință de a informa pur și simplu pe confracții noștri asupra unei activități pe care indigena conspirație a tăcerii se înghețiază să o subprețuiască (întocmai cum se întâmplă inevitabil la noi cu eforturile cricării munci sânguitoare), bucurându-se dacă izbutește să dea pentru o clipă, acestor realizări, dimensiuni și proporții, liliputane, asemenea unei mănăși de piele trecută prin etuvă...

nea Barourilor a fost invitată și în acest an la Reims. Față de sentimentele manifestate atât de statornic de Consiliul Asociațiunii Franceze prin cuvântul și scrisul eminentului său Președinte (care în chestiunea optanților ne-a dat un sprijin neprețuit, despre care poate voi vorbi odată pe larg) îmi iau îngăduința a crede că este și elegant și util ca instituția noastră profesională oficială să-și trimită delegați la această adunare, alături de toate celelalte organizări străine ale breslei. Politica absențelor și a abținerilor, atât de frecvent practică la noi s'a dovedit totdeauna funestă: „les absents ont tort, toujours”... iar în vremurile zilelor ce trăim, mai mult ca ori când.

Făcându-mi-se cinstea de a fi fost invitat personal la acest Congres, voi lua parte în numele meu strict și cu totul particular în acest caz; să-mi fie însă iertat a privi cu strângere de inimă preocupările de persoane și de préséances, cari vor sfârși prin a descuraja, ba chiar a zădărnici avântul curat și de fiecare clipă al celor cari doresc să muncească spornic, în tăcere și cu modestie.

CONSTANT IONESCU
Avocat

INALTA CURTE DE CAS. ȘI JUSTIȚIE S. II

Audiența de la 15 Iunie 1927

Președinția d-lui OSCAR NICOLESCU, Președinte

Decizia civilă No. 240

Conexare. Efectele ei. Contestații conexate. Dacă una poate fi respinsă ca nesusținută. Bunuri mobile afectate unui imobil ipotecat. Dacă și când pot fi urmărite de creditorii chirografari? Când se poate opune creditorul ipotecar?

1) Prin conexare părțile nu pot avea mai multe drepturi decât ar fi avut dacă ea nu ar fi avut loc, așa că tribunalul, când o parte nu se prezintă, poate respinge contestația acesteia ca nesusținută, și a judeca în fond numai pe cea a părții care și-o susține deși ambele contestații fuseseră conexate.

2) Cât timp creditorul ipotecar nu și-a exercitat dreptul său de garanție, creditorii chirografari pot urmări lucrurile mobile afectate imobilului ipotecat, fără ca creditorul ipotecar să se poată opune la această urmărire.

S'au ascultat din partea recurenților d-l avocat Măciuceanu și pe intimat personal în combateri.

Curtea, deliberând,

Asupra motivului I de casare în următoarea cuprindere:

„Greșita aplicatie făcută art. 110 pr. civ., și iată pentruce: din lucrările dela dosar se constată că în contra urmăririi îndreptată de d-l Ștefan Niculescu, din Craiova s'a făcut două contestații: una de mine, Elena D. Berbescu, ca creditor ipotecar și alta de mine, Stamate Berbescu, debitorul urmărit—contestații făcute prin cereri deosebite, deși realmente este o singură acțiune, o singură contestație, făcută prin două petiții deosebite cuprinzând ambele petiții aceleași motive de contestații și cum era și natural aceste două contestații au fost conexate de onor. Tribunal; prin această conexare aceste două contestații formând un tot indivizibil, în mod eronat s'a dat sentință prin care mie Stamate Berbescu, debitorul urmărit, mi se respinge contestația ca nesusținută și mie Elena D. Berbescu ca nefondată; în baza principiului de conexitate, trebuie dată aceiași soluție ori de admitere, ori de respingere ca nefondată a contestației, așa

că din acest punct de vedere greșit s'a aplicat principiul care guvernează materia conexității”.

Având în vedere că din sentința supusă recursului se constată că, prin hotărârea cu Nr. 14 din 1922 a Camerei Arbitrale de pe lângă Bursa de cereale și mărfuri din Craiova, Stamate Berbescu a fost obligat a plăti creditorului Solomon Braunstein suma de 50.860 lei; că, această creanță fiind cesionată lui Ștefan I. Niculescu, dânsul a cerut și obținut executarea ei prin Tribunalul Vâlcea, efectuată de portărelul tribunalului, care prin procesul său verbal din 10 Aprilie 1925 a declarat urmărită, până la concurența sumei prevăzută în hotărâre, minus 10.000 lei achitați între timp averea mobilă, între care și butile aflate la moșia debitorului din comuna Berbesti-Vâlcea; Că, la această executare, au făcut contestație, între alții, debitorul Stamate Berbescu, precum și Elena D. Berbescu, în calitate de creditoare în baza actului de ipotecă autentificat de Tribunalul Vâlcea la Nr. 790 din 1922 și prin care debitorul inotecase autorului acesteia întreaga sa avere imobilă, din comuna Turcesti-Berbesti, compusă din pământ cultivabil, pădure, livezi, ogrăzi de pruni.

Că, Tribunalul Vâlcea s. I-a, la termenul de 26 Iunie 1926, după ce a conexat ambele contestațiuni, a respins ca nesusținută contestația debitorului, și ca nefondată, pe aceea a creditoarei, prin sentința cu Nr. 136 din aceiași zi, atacată la rândul ei prin recursul de față de către debitor și creditoarea Elena Berbescu.

Considerând că, în conformitate cu art. 110 cod. proc. civilă, se pot conecta două sau mai multe pricini ce se află înaintea aceleiași instanțe sau diferite instanțe de același grad, în cari sunt aceleași părți sau chiar împreună cu alte părți, și al căror obiect și cauză au între dânsese o strânsă legătură.

Considerând că, de aci rezultă că conexarea nu are de efect decât de a uni mai multe pricini într-una singură în ceea ce privește judecarea lor simultană, dar nu se poate deduce că prin conexare părțile ar putea avea mai multe drepturi decât acelea ce le putea avea dacă ea nu ar fi fost pronunțată.

Că, prin urmare, în speță, tribunalul constatând că debitorul contestator, recurentul Stamate Berbescu, deși regulat citat nu s'a prezentat să susțină contestația, tribunalul era îndrituit prin art. 148 cod. proc. civilă de a respinge contestația acestuia ca nesusținută și de a lua în cercetare numai pe aceia a creditoarei care se prezentase, deși ambele contestații fuseseră conexate, așa că motivul I de casare nu este întemeiat.

Asupra celorlalte două motive de recurs:

2). Omisiune esențială. Am formulat motiv înscris susținut și înaintea onor. tribunal, că averea care se urmărește nu este o avere mobilă, ci o avere imobilă, așa că pentru a se putea procedea la executare trebuie să se îndeplinească toate formalitățile de procedură privitoare la averea imobiliară, facere de comandament, descriere etc., ceea ce în realitate nu s'a făcut, ci s'a procedat ca la orice urmărire de avere mobilă, numai prin facere de somațiuni și procese verbale de sechestre a bunurilor urmărite; ori, tribunalul, deși recunoaște că urmărirea este îndreptată asupra unei averi imobiliare, totuși nu se pronunță asupra acestui mijloc de apărare invocat de noi, care dacă ar fi ținut în socoteală și dacă s'ar fi admis, alta era soluția pe care urma să o ia procesul; adică urmă să se anuleze toate actele de urmărire și să oblige pe creditor a face urmărire imobiliară; deci, consecința era admiterea, iar nu respingerea contestației, așa că, prin aceasta, a făcut onor. tribunal o omisiune esențială.

3) Gresită interpretare și rea aplicațiune a art. 1777 c. civ. În adevăr, art. 462 c. civ. recunoaște că bunurile imobiliare sunt sau prin natura lor, sau prin destinațiunea lor, sau prin obiectul la care se aplică: în speța noastră am dovedit și tribunalul a admis că obiectele urmărite sunt imobile prin destinațiunea pe care le-am dat-o eu, proprietarul-debitor; tribunalul admite că în conformitate cu dispozițiunile art. 1777 c. civ. dreptul real de garanție se întinde în principiu asupra imobilului grevat cu tot ce este imobil prin aderență, recolte, fructe, la toate mobilele destinate exploatarei de către proprietar și devenite imobile prin destinațiune, cu singura nuanță că în privința mobilelor devenite imobile prin destinație nu pot fi cuprinse în ipotecă decât numai atunci sau numai atâta vreme cât fructele nu erau încă culese, percepute, tăete sau extrase deci imobile prin destinație.

Nu erau încă separate de imobil în momentul când dreptul de garanție se exercită prin urmărire, căci până atunci debitorul proprietar rămâne în drept să schimbe destinația mobilelor afectate la exploatarea fondului până în momentul primului act de urmărire.

„Este exact că o ipotecă cuprinde numai fructele prinse de rădăcini; dacă ele au fost culese, devin mobile, proprietatea debitorului; poate dispune de ele cum voiește, dacă o ipotecă este constituită pe termen de cinci ani de exemplu — nimeni nu pretinde că ipoteca se întinde asupra tuturor recoltelor celor cinci ani, ci acelea vor intra în ipotecă cari vor fi prinse de rădăcini la data executărei; de asemenea, un imobil devenit imobil prin destinație poate fi detașat la imobilul la care este afectat; adică în cursul ipotecei debitorul a putut să schimbe destinația acestor imobile, dar acest drept îl are numai debitorul-proprietar, prin urmare în speța dacă proprietarul debitor ar fi ridicat obiectele sechestrate, imobile prin destinație, și le-ar fi întrebuintat de exemplu la exploatarea unui comerț atunci de sigur că aceste obiecte pierdeau calitatea imobilului prin destinație, dar atâta timp cât proprietarul-debitor nu a admis nici o schimbare în destinația acestor obiecte, ba din contră prin actele depuse la dosar și prin contestația făcută confirmă și persistă în a arăta că aceste obiecte sunt afectate exploatarei moșiei ipotocate, — și așa sunt și astăzi, adică imobile prin destinație, creditorul chirografar nu poate schimba această destinație, fiindcă legea nu-i acordă acest drept și ca atare dacă voeste să urmărească averea pe care o urmărește, trebuie să urmărească ca fiind un imobil prin destinație, ca atare, urmărire asupra întregului fond afectat cu ipotecă.

„Prin urmare, numai printr-o gresită interpretare și gresită aplicațiune a principiilor arătate a putut onor. tribunalul să admită urmărirea unei averi imobiliare ca avere mobilă, când mai întâi admite că averea în litigiu este imobil prin destinație.”

Având în vedere că sentința supusă recursului constată că, în sprijinul contestației sale, recurenta Elena Berbescu a susținut că rău se urmărește averea arătată în procesul verbal al portărelului, deoarece este compusă în mare parte din vase și lucrări necesare moșiei și viei și sunt deci imobile prin destinație, atașate fondului ipotecat și, ca atare, nu pot fi urmărite separat după procedura urmăririi de avere mobilă, ci trebuiesc urmărite odată cu imobilul ipotecat și după regulile privitoare la urmărirea imobilelor.

Că, Tribunalul a respins contestația acesteia argumentând că, din moment ce plata datoriei din actul de ipotecă invocat de contestatoare nu a ajuns încă la scadență și dânsa nu a început să-și exercite dreptul său de garanție prin urmărirea imobilului ipotecat, ea nu poate pretinde imobilizarea mobilelor necesare exploatarei fondului ipotecat, ca fiind imobile prin des-

ținație, și a se opune la urmărirea făcută de un creditor chirografar asupra acestor mobile ale debitorului comun.

Considerând că, din textele din codul civil ce guverna materia, rezultă că, în urma ipotecării unui imobil dreptul real de garanție se întinde, în principiu, atât asupra imobilului grevat cât și asupra a tot ce este legat de acest imobil fie prin aderență: recolte, fructe, produse, fie prin accesii provenite din întâmplările naturii, fie prin ameliorările și construcțiile făcute de proprietarul debitor ulterior, precum și asupra mobilelor destinate de proprietar exploatarei fondului ipotecat.

Că, până în momentul când dreptul de garanție se exercită prin urmărirea imobilului ipotecat, debitorul rămâne în drept să culeagă toate fructele, să exploateze toate produsele fondului, să schimbe destinațiunea mobilelor afectate la exploatarea fondului, să le deplaseze, fie pentru a le vinde, fie pentru a dispune de ele în orice alt mod.

Că, însă, din momentul primului act de urmărire, adică al afișării prescrise de art. 517 și urm. c. pr. civ., mobilele, devenite imobile prin destinație, rămân definitiv cuprinse ca accesorii ale imobilului, folosința proprietarului încetează, și el nu mai poate schimba destinația acestor mobile sau a dispune de ele.

Considerând că din aceste principii rezultă că, dacă proprietarul care și-a ipotecat un imobil, poate să vândă lucrurile mobile afectate fondului ipotecat și private ca imobile prin destinație cât timp creditorul ipotekar nu și-a exercitat dreptul său de garanție, este evident că până atunci un creditor chirografar al debitorului comun poate să urmărească aceste lucruri mobile și să ceară vânzarea lor pentru achitarea creanței sale, fără ca creditorul ipotekar să se poată opune la o asemenea urmărire.

Considerând, în speță, că este stabilit că datoria constatată prin actul de ipotecă nu ajunsese încă la scadență și nici nu se ceruse de către creditoare-recurenta Elena Berbescu, urmărirea în baza lui a imobilului ipotecat, în momentul când creditorul chirografar Nicolaescu a cerut urmărirea și vinderea averii mobile a debitorului aflată la moșia din comuna Turcești jud. Vâlcea.

Că astfel fiind, și în conformitate cu cele mai sus expuse, instanța de fond era îndrituită a decide că recurenta Elena Berbescu nu se poate opune la urmărirea pornită după stăruința creditorului Nicolaescu.

Considerând că numita recurentă neputându-se opune la urmărirea făcută de Nicolaescu, ea nu are calitatea să se plângă de modul în care s'a făcut această urmărire; așa că, chiar de ar fi omis instanța de fond să se pronunțe asupra susținerii recurenței în această privință, omisiunea ei nu este esențială și ca atare nu poate fi de natură a atrage casarea.

Că, deasemenea, nici recurentul-debitor, Stamate Berbescu, nu se poate pânge prin recursul de față de modul cum a fost făcută urmărirea, deoarece el nu s'a prezentat spre a susține contestația la tribunal unde, după cum constată sentința supusă recursului, a fost regulat citat, și nici nu a formulat vreun motiv de casare cu privire la îndeplinirea procedurii față de dânsul, pentru termenul de judecată a contestației, singurul motiv ce putea deduce în casațiune, întruât contestația lui a fost respinsă ca nesusținută.

Că, dar, motivele II și III de casare devin dease-

menea nefondate, și ca atare recursul urmează să fie respins.

Pentru aceste motive, Curtea, respinge recursul, etc.

NOTA. — Deciziunea de față, redactată în ultimele săptămâni, soluționează două chestiuni de drept asupra cărora repertoriile de jurisprudență par a nu prezenta, până astăzi, referințe îndestulătoare, speța neînfățișându-se încă sub aceste aspecte proprii, instanțelor noastre de judecată. Soluțiile date de suprema noastră instanță ne par juste, în concordanță cu principiile stabilite de texte și în același timp în armonie cu acel bun simț juridic fecund în consecințe practice, a cărui netăgăduită înrăurire apare uneori atât de salutară în rezolvarea celor mai inextricabile controverse.

1) Este vorba în primul rând de a se ști dacă operațiunea procedurală a *conexării*, care constituie o măsură de administrare internă, de *toaletă* preliminară a unor procese (în vederea suprimării riscului de a se da soluțiuni contradictorii în pricini cari dovedesc o strânsă legătură între ele), se poate înfățișa ca o sursă de avantagii de care să se prevaleze împrecinații spre a pretinde mai multe drepturi decât aveau înainte de această măsură procedurală.

Conexarea, precum se știe, nu poate interesa decât pricinile aflate în fața aceleiași instanțe judecătorești, sau în fața unor instanțe deosebite individualmente, însă de aceeași natură și în același grad. — și numai atunci când atari pricini, între aceleași părți cel puțin în parte, prezintă o legătură imediat aparentă între cauza și obiectul lor deduse în justiție.

În speța ce adnotăm, conexarea s'a produs în fața Tribunalului Vâlcea s. I, ca instanță de executare a hotărârii Camerii Arbitrale Craiova No. 14 din 1922. Făcându-se contestație la execuția acestei hotărâri de către intimat și de către creditoarea sa ipotecară, Tribunalul, după ce a dispus conexarea acestor acțiuni de atac extraordinare, constatând că intimatul deși citat în regulă n'a răspuns la apelul nominal, a respins contestația acestuia ca nesustținută, ne mai intrând în examinarea de fond a cererii sale. Cealaltă parte contestatoare fiind prezinte, cererea sa a fost luată în examinare, respingându-se ca nefondată.

Înalta Curte respinge argumentul că după conexare pricinile capătă un caracter de *tot indivizibil*, compact, care urmează a fi soluționat în bloc cu o unică hotărâre de admitere sau de respingere. Socotim just punctul de privire al Casei, întrucât măsura conexării nu știrbește pricinei individualitatea sa proprie nici un moment: nu poate fi vorba de *identitate* de cereri, care este *formal* presupusă de legiuitor în materia *litispendenței* (cealaltă măsură de administrare preliminară internă prevăzută de același art. 110 pr. civ.).

Incidentul de conexitate urmează a fi ridicat cel din urmă, conform textului sus-menționat, după înfățișarea, în ordine, a excepțiilor procedurale referitoare la nulitățile actelor și lucrărilor preparatorii (chemărilor în justiție, citațiunilor, comunicărilor etc.), la incompetența instanței și la litispendență. Câtă vreme una din părți nu și-a prezentat concluziile asupra fondului pricinei deduse în justiție, ea este oricând îndreptățită a se prevala de această prerogativă, chiar dacă partea adversă a pus deja concluzii în fond, debătând procesul. Cu privire la această eventualitate, nu cunoaștem, în spiritul susținerilor noastre decât un singur jurnal al Trib. Ilfov s. Notariat din 26 Decembrie 1923.

Se pot consulta cu folos în chestiune: *Tocilescu*, Curs de procedură civilă, t. III, pp. 206, 211/12; *Carpentier*, Code de procédure annoté, art. 171, *Dalloz*, Répert. alphabetique, Exceptions, No. 195, 207; Cass. fr. 30. XI. 852; *Carré, Dutruc et Chauveau-Adolphe*: Lois de la procédure civile, t. VII, suppl. vol. I; *Garsonnet et César-Bru*, Précis de Proc. Civ., par. 682; *Borscenne*: Théorie de la Proc dure Civile, t. II, p. 64, 72/73; *Glasson, Colmet-Daage et Tissier*: Précis de Proc. Civ. t. I, No. 642 644/46.

2) În al doilea rând, trecând peste motivul al doilea de casare care nu prezintă juridicește decât un interes cu totul minim, referindu-se la o procedare de amănunt a instanței de executare în administrarea pricinii, Înalta Curte admitând în totul argumentarea Tribunalului stabilește principiul că, atâta vreme cât un creditor ipotecar nu a pus încă în mișcare dreptul său de garanție preferențial decurgând din însăși natura creanței sale, el nu poate împiedeca dreptul unui alt creditor, chirografar acesta, de a urmări mobilele afectate imobilului ipotecat cu denumirea de *imobile prin destinație* consacrate de art. 462 c. civ.

Conform art. 1777 c. civ., text care domină materia ce ne preocupă, dreptul real de garanție al unui creditor ipotecar se extinde nu numai asupra însăși bunului imobiliar afectat creanței ci, în același timp, cuprinde tot ce este în legătură directă cu acest bun imobiliar, fie că această legătură este opera naturii (accesiuni, alluvioni) fie că ea a fost determinată expres de munca omenească (recolte prinse de rădăcini, fructe, produse, construcțiuni și îmbunătățiri ulterioare datei creanței, bunuri mobile destinate de proprietar exploataării fondului ce garantează ipoteca).

Este deci logic și legitim, dat fiind principiul de bază al liberei circulații a averii, care cărmuiește însăși viața socială și astfel, prin repercusiune imediată viața juridică, ca debitorul ipotecar să rămână nu numai până la data *scadenței* creanței înscrise, dar chiar până la primul act de urmărire stăpân pe administrarea fondului imobiliar ipotecat, deci pe dreptul de a exploata produsele, a culege fructele, a schimba însăși destinația mobilelor afectate utilizării imobilului (căci această destinație fiind creația lui personală o poate modifica sau chiar suprima în voie, după cum îi dictează interesele) — înstrăinându-le, deplasându-le înlocuindu-le.

Când însă urmărirea în baza creanței ipotecare a luat ființă legală prin efectuarea întâiului act executoriu cerut de lege (art. 496, 517 și urm. Cod pr. civ.) care este comandamentul adresat datornicului, dreptul analizat mai sus al acestuia din urmă se stinge, întru cât bunurile mobiliare afectate exploataării imobilului capătă *definitiv* caracterul de imobile prin destinație, încorporate fondului, deci ne mai putând fi susceptibile de a fi alienate, deplasate, înlocuite.

Ca o consecință firească a acestei argumentări care respectă și principiile alcătuite de textele indicate și cerințele unei logice elementare, un creditor cu simplă creanță chirografară își păstrează în tot acest timp dreptul de a urmări bunurile mobiliare ale datornicului său, conform posibilităților conferite de texte, cerând scoaterea lor în vânzare prin licitație publică pentru despăgubirea sa proprie, înființând măsuri de conservare judiciară a acestor bunuri și chiar de administrare a lor în vederea unor rezultate productive.

A hotărî, din contră, că, deși creditorul ipotecar nu începuse urmărirea conform codului de proc. civ. (întrucât creanța sa nici nu ajunsese la scadență), deci,

deși dreptul său nu se născuse în mod *actual* (*pas d'intérêt, pas d'action*) totuși el ar fi putut în mod legitim să intervină, opunându-se, la măsurile de executare silită cerute de un alt creditor chirografar asupra unor bunuri mobiliare, chiar afectate cu caracter provizoriu, prin destinație, imobilului ce slujește drept garanție ipotecară, ar fi pur și simplu o intervertire păguitoare a factorilor și a fenomenelor juridice cari își au locul lor bine determinat și ierarhia bine încadrată în mersul normal al vieții juridice. Ceva mai mult, din moment ce creditorul ipotecar nu are posibilitatea unei opoziții la exercitarea dreptului de creditor chirografar al unui terțiu, nu se poate admite să-i fie îngăduit a se prevala în fața justiției de eventuale violări de lege, nereguli sau viții de procedură săvârșite cu prilejul efectuării acelor măsuri executorii.

Referințe utile în materie: *Alexandresco*, t. X, 535 sq., 600 sq.; *Matei Cantacuzino*, Principii, pp. 586 sq., și cu deosebire o interesantă notă a d-lui Profesor *Alexandru Cerban*, în *Pandectele Române* 1924, II, 98, sub Apel I, București No. 193 din 923. V. încă *Dalloz*, *Répert.*, *Privilèges et hypothèques*, 1350 sq., suppl., id., 907 sq.

CONSTANT IONESCU

Avocat

TRIBUNALUL COVURLUI, SECȚIA I

Audiența dela 12 și 17 Ianuarie 1928

Președinția d-lui AUREL L. VIDRAȘCU Jud.

Max Silberstein cu avocații Feingold și Chr. Teodoriu cu Oficiul de lichidare prin avocat Stănescu și Ernest Albinus cu avocat I. Teodorescu

Legea pentru lichidarea bunurilor, drepturilor și intereselor foștilor inamici de război. Transfert de proprietate. Necontestare din partea depozedatului. Substituirea Statului în drepturile acestuia.

Drepturi fost inamice într-o societate comercială. Posibilitatea Statului fie de a reține acest drept, lichidând societatea la trecerea timpului pentru care a fost înțocmită și pretinzând repartizarea dreptului său, fie de a vinde acest drept prin licitație publică.

După cum indică art. 1 din legea pentru lichidarea bunurilor fost inamici, Statul român se substituie dreptului în noțiunea sa completă, supușilor fost inamici asupra unui bun, drept sau interes, care trec prin efectul acestei dispozițiuni în patrimoniul Statului. Străinul astfel depozdat și care nu a uzat de căile legale, nu mai are interes a se preocupa de fostul său bun, drept sau interes și nici nu are a fi citat într-un proces pornit de un terț contra Statului pentru fostul său bun depozdat.

În principiu societățile comerciale încetează prin trecerea timpului pentru care au fost constituite, urmând a se preface activul în bani și a se repartiza între tovarăși, după ce mai întâi s'au achitat datoriile. Această lichidare nu este cerut a fi făcută într-un anumit termen și nefăcându-se nu înseamnă că activul fostei societăți poate fi privit ca un drept exclusiv al unuia din asociați.

Tribunalul,

Asupra incidentului ridicat de Ernest Albinus ce pretinde că întrucât copia și actele contestației i-au fost comunicate în mai puțin de trei zile libere, procesul urmează a fi ajurnat spre a i se da posibilitatea a-și prepara apărarea.

Având în vedere că ne aflăm în materie de contestație contra unei ordonanțe președințiale dată potrivit disp. legii pen-

tru lichidarea bunurilor foștilor inamici, făcută de un terț pe temeiul art. 25 al. 1 din aceeași lege.

Având în vedere susținerile părților și actele din dosar.

Considerând că potrivit art. 1 din menționata lege, bunurile, drepturile și interesele foștilor inamici de război sunt reținute sau lichidate în folosul Statului, urmând ca produsul realizat să fie destinat desdăunării supușilor și Statului român de pagubele de război neachitate.

Că deci, prin această dispoziție legală rezultă că Statul român se substituie dreptului în noțiunea sa cea mai completă, supușilor statelor fost inamice asupra unui bun, unei întreprinderi de ori și ce natură, sau în general oricărei posibilități de realizare de venituri cu izvor coprins în hotarele țării.

Că cu alte cuvinte prin efectul acestei dispozițiuni și a neîndeplinirii unor anumite condițiuni stabilite prin cele două excepțiuni prevăzute de art. 2 al. a și b, Statul își mărește patrimoniul său prin dobândirea proprietății acestor drepturi aparținând categoriilor de persoane văzute.

Că aceste persoane, conform disp. art. 25 al. ultim din legea ce ne preocupă, sunt în drept a opune contestații cu scop de a face să se îndrepte erorile de fapt sau de drept.

Că termenul pentru introducerea contestațiunii fiind scurs, sau contestațiunea fiind respinsă, sau chiar renunțându-se la acest drept, transferul de proprietate devine definitiv față de străinul depozdat, care deci devine lipsit de interes și de calitate de a se mai preocupa de soarta acestui bun, drept sau interes în pretențiunile eventuale formulate de un terț, neputând evident invoca nici temerea de răspunderea bănească față de *ayant-cause-ul* său, Statul, pe care ar fi îndreptățit a-l apăra pentru a căuta înlăturarea posibilității evingerii lui, căci fiind vorba de o depozitare forțată prin efectele unei legi, *autorul* dreptului transmis pe această cale, neputând fi asimilat cu un vânzător sau cedent, nu i se pot nici aplica aceleași reguli de răspundere în caz de vicii sau evingere.

Că nici revandicantul nu are a introduce în cauză pe un asemenea autor, neavând nici un interes a o face din moment ce acesta se găsește complet desbrăcat de orice drept al său.

Că printr-o eventuală tranzacțiune posibilă între Statul român și statul cărui aparține străinul, acesta recăpătându-și patrimoniul său pierdut, devenind prin aceasta el la rândul său *ayant-cause-ul* Statului român și trebuind deci a respecta drepturile câștigate și situația de fapt găsită, încă tertul revandicant sau contestator nu are a se teme de incapacitatea drepturilor definitiv câștigate contra Statului.

Că totuși, dacă acest tert dintr-o măsură de precauție a citat în contestațiunea sa contra Statului și pe străinul fost inamic și dacă Tribunalul prin jurnalul său Nr. 10893 din 927 renu a completă această prevedere a tertului l'a obligat să-și comunice copie după acțiune și după toate actele acestui străin, apoi aceasta nu înseamnă că comunicarea are a se face într-un anumit termen fatal, dacă legea nu-l prevede.

Având în vedere că din disp. art. 25 al. 4, 5 și 7 rezultă obligațiunea pentru tertul contestator de a depune numai două două exemplare după cerere și după memoriu, unul pentru dosar și altul pentru a fi înaintat în trei zile libere Oficiului de lichidare, ce reprezintă pe Stat.

Că deci, legea neîndicând nici comunicarea, nici mai ales un termen fatal pentru comunicarea copiilor fostului inamic depozdat, rezultă că această comunicare este valabilă — fără a fi obligatorie — și fără respectarea celor trei zile libere, așa după cum se susține și rezultă că a fost făcută în speță.

Că în consecință, pentru toate aceste considerațiuni de drept redactate de d-l Aurel L. Vidrașcu, jude de sedință, Trib. respinge ca nefondată cererea de amânare.

În fond:

Tribunalul,

Asupra contestațiunii înreg. sub Nr. 28.116 din 1927 la acest Tribunal, făcută de Max Silberstein, potrivit disp. art. 25 din legea pentru lichidarea bunurilor, drepturilor și intereselor su-

pușilor foști inamici, contra ordonanței prezidențiale de lichidare și vânzare Nr. 8.914 din 1927, dată de Primul Președinte al Tribunalului, prin care se dispune scoaterea în vânzare prin licitație publică a întregului patrimoniu al Soc. „Albinos și Silberstein”.

Având în vedere susținerile părților și actele dela dosar din care rezultă că între supusul german Ernest Albinus și supusul român Max Silberstein intervine în anul 1914 un contract de societate în nume colectiv cu sediul în Galați, durata fiind de 5 ani cu posibilitatea de prelungire încă pe 5 ani prin nedeținutarea lui într'un anumit termen, având ca scop fabricarea de bomboane și derivate, iar capitalul social fiind depus în proporția de 46, 4/53,6 la sută, adică primul asociat aducând ca aport mașini, măriuri, ustensile și porțiunea indiviză din imobilul din Galați, str. Spitalului Nr. 42 și 44 proprietatea comună în proporții egale a ambilor acești asociați, dobândită prin actul de vânzare autentificat sub Nr. 17.466 din 1912 la Trib. Ilfov și transcris sub Nr. 3739 din 1912 la Trib. Covurlui, toate acestea evaluate la suma de lei 19.700, iar secundul asociat, aducând tot mașini, măriuri și altele, precum și porțiunea indiviză din imobilul vorbit mai sus, evaluate la suma de lei 23.300, stabilindu-se partea de profit și pierderi a fiecărui asociat de 50% și repartizându-se primului supravegherea părții tehnice, iar secundului însărcinarea comercială, a vânzărilor și cumpărărilor; printre condițiunile de lichidare deși n-au stabilit expres modul divizării activului social, totuși rezultă în mod clar și evident că această divizare este înțeleasă a se face în proporția aportului fiecăruia, tocmai în care scop au și evaluat bunurile depuse ca miză.

La 1 Octombrie 1926, potrivit dispozițiunilor legale, în vigoare la acea dată, prin procesul verbal întocmit de comisarul circ. IV Galați se înmânșează un sechestrul administrator asupra averii primului asociat, fiind supus inamic, care după ce mai întâi prin ordonanța prezidențială Nr. 3743 din 1918 a fost răscădat, s'a reînălțat din nou prin ordonanța prezidențială Nr. 2906 din 1919 tot a Primului președinte al Tribunalului, repunându-se averea iarăși sub administrația justiției, în care situație a continuat a fi până la 13 Iunie 1923, când prin efectul legii de lichidare a acestor averi a trecut în patrimoniul Statului.

Deși în urma cererii asociatului supus german, prin ordonanța prezidențială Nr. 8.212 din 1919, s'a autorizat sechestrul administrator a cere formal lichidarea societății prin mijloacele prevăzute de codul comercial și în urma cererii asociatului supus român, Ministerul Justiției prin deciziunea dela 5 Iunie 1921 a dispus lichidarea întregului capital inamic din firma în chestiune, cu respectarea dispozițiilor decretelor legii în vigoare, totuși nu s'a făcut nici o lichidare.

La 14 Octombrie 1927, prin ordonanța atacată cu contestația de față, potrivit adresei Nr. 257457 din 1927 a Oficiului de lichidare din Ministerul de finanțe, s'a dispus scoaterea în vânzare prin licitație publică a întregului patrimoniu al societății vorbite mai sus, urmând ca 1/2 din prețul adjudecării să se consemneze pe seama Oficiului de lichidare, iar restul la dispoziția coasociatului supus român.

Având în vedere că prin contestația sa, acest asociat pretinde că mai întâi ținându-se seamă de condițiunile contractului de societate, să i se respecte drepturile sale proporționale cu capitalul depus, adică de 53,6% și mai apoi să nu se scoată în vânzare silită decât drepturile coasociatului său supus inamic ce le are în această asociație, iar nici decum întreg patrimoniul societății.

Considerând că în principiu societățile comerciale încetează prin trecerea timpului pentru care au fost constituite, urmând a fi lichidate.

Că lichidarea are de scop prefacerea activului în bani și repartizarea capitalului între tovarăși, după ce mai întâi s'au achitat datoriile.

Că această operațiune nu este prescrisă a se face într'un anumit termen, fiind lăsată cu totul la diligența părților intere-

sate sau a asociaților, care o pot chiar amâna prin prelungirea societății în mod tacit, aceiașe ar creă același situațiune ca și cum societatea ar fi fost dela început constituită fără îndeplinirea condițiunilor de formă cerute de lege și deci având efect între tovarăși.

Considerând că societatea „Albinos et Silberstein” deși creată cu o durată maximum de 10 ani, adică până în anul 1924, dată dela care terții nu au obligația a o mai privi ca atare, totuși ea nefiind încă lichidată, această operațiune poate fi cerută și făcută cricând potrivit prescripțiunilor legii comerciale, dată până la care activul fostei societăți nu poate fi privit ca drept exclusiv al unuia din asociați.

Că Statul, substituindu-se drepturilor unui asociat, mai ales că aceasta a avut loc anterior datei de dizolvare, deci nefiind terț față de societate, urmează a beneficia și a respecta toate drepturile și îndatoririle autorului său, putând deci a purcede la lichidarea societății, urmărind a i se repartiza partea ce i se cuvine în numele fostului coasociat pe care îl reprezintă.

Că pe lângă această posibilitate recunoscută și prin art. 1 al. 1 din legea ce ne preocupă, care îi dă dreptul a reține în folosul său, dreptul fostului inamic, Statul mai este în măsura încă, potrivit disp. art. 22 al. aceleiași legi, de a vinde prin licitație forțată acest drept ce fostul inamic îl avea în societatea comercială alături cu drepturi de ale supușilor români.

Că această interpretare este nu numai juridică, dar și echitabilă și în acord cu scopul legii dela 13 Iunie 1923, care urmărește protejirea intereselor Statului român și al supușilor săi, căutând a-i despăgubi de daunele marelui război prin lichidarea acestor averi fost inamice.

Că așa dar, în fapt fiind stabilit că supusul fost inamic Ernest Albinos avea drepturi în Soc. „Albinos și Silberstein” în proporție numai de 46,4% alături de alte drepturi a unui supus român, înseamnă că *ayant-cause*-ul acestui fost inamic, Statul, nu poate pretinde mai mult decât această cotă din patrimoniul societății și că este în drept a scoate în vânzare numai partea de drepturi din societate ce-i aparțin prin deposedarea legală a fostului inamic, iar nu întreg patrimoniul societății, aceiașe ar fi și în contra principiilor de drept comun în materie de societăți, cât și contra dispozițiunilor enunțate din legea excepțională.

Că deci, contestația de față se găsește fondată, urmând a se admite, recunoscându-se statului drepturi în proporție de 46,4% în patrimoniul Soc. „Albinos și Silberstein” și modificându-se ordonanța prezidențială de vânzare în sensul că licitația va avea de obiect numai drepturile Statului, fiind substituit supusului străin fost inamic, adică dreptul de coasociat în sus zisa societate, în proporția stabilită.

Pentru aceste motive, redactate de d-l Aurel L. Vidrașcu, jude de ședință, Trib. admite contestația, etc.

(ss) A. L. Vidrașcu.

Grefier, (ss) Chitariu.

TRIBUNALUL MEHEDINȚII SECT. II

Audiența dela 16 Noembrie 1927

Președinția d-lui MARIUS CONDEESCU, judecător
Mihail Kivu cu Ministerul de Finanțe
Sentința Civilă No. 401

Corpuri legiuitoare.

Diurne parlamentare. Incasarea lor anticipat pe timpul vacanței. Dizolvarea Parlamentului în interval. Intervenția Chesturei Camerii la Ministerul finanțelor pentru restituire. Ordin de urmărire către Administrațiile financiare. Contestație. Respingere. Apel. Respingere. Art. 1 din legea de urmărire și art. 48 din legea contabilității publice.

Art. 48 din legea contabilității publice având de scop, — după cum reese din modul larg în care este formulat, — ca orice venit al Statului să poată fi încasat

fără greutate, cât mai repede și sigur, — și un ban încasat mai mult ca diurnă de deputat constituind un venit al Statului în conformitate cu art. 48 din legea contabilității publice, — urmează a se restitui tezaurului conform art. 1 din legea de urmărire în cazul când se refuză de datornic.

Tribunalul,

Asupra apelului făcut în termen decătre Mihai Gh. Kivu, avocat, domiciliat în T-Severin, str. Decebal Nr. 70, contra deciziei cu Nr. 31774 din 1927, a administrației financiare Mehedinți, prin care i s'a respins în ziua de 3 Oct. a. c. contestațiunea contra urmăririi îndreptate împotriva-i prin somațiunea cu Nr. 2 din 1927, a percepției circ. I-a T-Severin, pentru urmărirea sumei de lei 54.668, 67 bani, reprezentând diurna de parlamentar încasată peste drepturile sale.

Văzând susținerile părților, actele și lucrările din dosar.

Având în vedere că urmărirea contestată se face de către d-l Administrator financiar al jud. Mehedinți, în conformitate cu ordinul Ministerului de Finanțe și pe baza adresei Nr. 3921 din 17 August a. c. a Direcțiunii Generale a Chesturei și Administrației adunării deputaților, în anexa căruia este tabloul de sumele ce urmează să restituie foștii deputați din timpul guvernării partidului poporului, fiind încasate ca indemnizație lunară în intervalul 17 Iulie 1927 — 15 Octombrie 1927, cum și ca primite în baza legii din Mai 1927, rămasă nepromulgată, — după cum reese din copia depe ordinul sus menționat, aflat la dosar și necontestată de părți.

Având în vedere că din adresa Ministerului de finanțe Nr. 28.514 din 1927, aflată în copie la dosar, rezultă că tabloul după care se face urmărirea, este bazat pe chitanțele ce, acei urmăriți, printre cari și M. Kivu, contestatorul apelant astăzi, a dat Corpurilor legiuitoare, la primirea de sume pentru indemnizare de reprezentare, și din care rezultă cum că au primit sume mai mari decât cele legale și pe un timp mai lung decât acela în cari au fost reprezentanți ai Națiunii, întrucât: 1) Diurna fixă trebuia să fie plătită conform art. 2 din legea decretată cu Nr. 4.184 din Decembrie 1926, publicată în „Monitorul Oficial” Nr. 3 din 1927, prin care li se prevedea o indemnizare fixă de 6.000 lei lunar, în locul căreia s'a încasat de către M. Kivu, 12.000 lei lunar, pe baza unei legi care deși votată de parlament, a rămas nepromulgată și nici decretată de guvernul d-lui General Averescu, sau cel ce i-a succedat.

2) Diurnele s'au plătit d-lor parlamentari până la 15 Octombrie 1927, deși parlamentul a fost dizolvat la 6 Iunie a. c., iar acela ce i-a urmat și-a început lucrările la 17 Iulie 1927, dată de când încetează drepturile la diurna ale parlamentarilor din Corpurile dizolvate, recte ale apelantului.

Având în vedere că apelantul M. Kivu astăzi în instanță, la întrebările puse de intimat, a recunoscut că cu chitanță a primit diurna pe timpul 17 Iulie 1927, — 15 Octombrie 1927, alegând însă că nu în întregime, adică nu atât cât se pretinde de urmăritori, — iar la întrebarea cât a primit, răspunde cum că nu-și aduce aminte, motivând că a primit o sumă globală.

Având în vedere că apelantul, prin petițiunea de apel cât și astăzi oral desvultă ca motiv al contestațiunii sale, susținerea că statul nu are contra sa vre-un titlu pentru a-l putea urmări în baza legii de urmărire a veniturilor statului, conform căreia nu se pot urmări decât veniturile înscrise în roluri, sau arenzile datorate, și așa fiind, statul spre a avea titlul executoriu, urmează a-i face conform dreptului comun acțiune în repetițiune, în urma căreia să-l urmărească.

Că astfel fiind, câtă a se cerceta temeinicia acestei susțineri.

Având în vedere că, ceea ce se pretinde și urmărește de către Direcțiunea generală a chesturei și administrațiunii adunării deputaților, prin Ministerul de finanțe, este o sumă plătită în plus de aceia la care avea dreptul Mihail Kivu, ca indemnizare de deputat în parlamentul trecut, (vezi adresa Minist. finanțe Nr. 28.114 din 1927), deci o sumă plătită de Stat, unui slujbaş al său, peste ceia ce i se cuvenea.

Considerând că această plată, în conformitate cu art. 1 și 48 al. ultim din legea contabilității publice a Statului din 21. III 903, formează un venit extraordinar al lui, sus zisele texte dispunând:

Banii publici sunt banii Statului, cei ai tuturor instituțiilor și așezămintelor publice, etc. (art. 48). În veniturile extraordinare ale exercițiului curent, se vor trece sumele ce vor fi fost plătite în mai mult sau din greșeală după ordonanțele ministeriale și cari vor trebui restituite tezaurului, precum și acele cari fiind avansate pentru servicii cari nu s'au executat, au rămas fără destinație și cată a se înapoia de primitori.

Considerând că astfel fiind, acest venit urmează a se împlini conform legii pentru urmărire din 24 Martie 1877 cu modificările din 27 Iulie 1905 și 25 Iulie 1921, întrucât art. 1 din această lege prevede: „Se vor urmări după legea de față: contribuțiunile directe și indirecte, veniturile domeniiale, amenzile și orice alte taxe sau venituri ale Statului, județelor, comunelor și diferitelor administrațiuni de utilitate publică, ale căror bugete se votează de adunarea deputaților, rezultând din roluri, contracte sau orice alt titlu, căruia legea îi recunoaște caracterul executoriu.

Considerând că nu se poate, în mod temeinic susține că, deși o plată nedatorată, făcută din banii Statului și unui slujbaş al său, este socotită de art. 48 legea contabilității publice, venit extraordinar al Statului, dar nu s'ar putea urmări conform suscitului art. 1 din legea de urmărire, deoarece n'ar rezultă din roluri, contracte sau titlu căruia legea îi recunoaște caracterul executoriu, — întru cât: scopul pe care l'a avut legiuitorul în vedere la redactarea acestui text, și în vederea căruia cată a i se face aplicația, — scop care reese din modul larg în care este formulat, — a fost ca orice venit al Statului să poată fi încasat fără greutate, cât mai repede și sigur, și un ban încasat mai mult ca diurnă de deputat, constituind un venit Statului în conformitate cu art. 48 legea contabilității publice, așa cum s'a spus mai sus, urmează a se restitui tezaurului conform legii de urmărire, în caz când se refuză de datornic,

Considerând că, în afară de aceasta, cuvântul de „contract”, din sus zisul art. 1 al legii pentru urmărirea veniturilor Statului este generic, iar în conformitate cu art. 986 cōd. civil, primirea unei plăți nedatorate este un quasi contract, fără a mai ține seamă că plata în afară de dispoz. art. 986 c. c., prin esența sa constituie un raport contractual între părțile ce au participat la executarea ei, plătitor și primitor.

Considerând că astfel fiind, susținerea apelantului cum că Statul urmează a face mai întâi acțiune de repetițiune și capete titlu executoriu, întrucât nu ar putea să-l urmărească pentru diurna încasată fără drept și în plus, — după legea de urmărire, — este nefondată și cată a se înlătură ca atare, rămânând bine stabilit că normele după care urmează ca ambele părți, urmăritori și urmăritul, — să-și valorifice drepturile, sume acelea prevăzute de legea de urmărire a veniturilor Statului.

Având în vedere că apelantul mai susține că Statul nu are nici un titlu contra-i, de oarece chitanțelor ce le-a dat la primirea diurnei, nu li se poate conferi caracterul executoriu, și din moment ce se discută titlul, adică dacă a fost sau nu în drept să ia 12.000 lei lunar, după legea din Mai 1927, nepromulgată, ca diurnă de deputat și dacă suma pretinsă încasată dela Iulie—Octombrie 1927, este exactă sau nu, nu poate fi urmărit.

Considerând că titlul pe baza căruia se face urmărirea, este bine stabilit și constă în statul de plată cu chitanțele date de apelant, în comparație cu bugetul Camerei, cari definesc dreptul pe care-l avea M. Kivu în calitate de deputat, și suma încasată, iar caracterul executoriu li-l conferă textele art. 1 din legea de urmărire și 48 din legea contabilității, coroborate cu calitatea plătitorului și aceia în care apelantul a primit, iar dorința acestui apelant de a discuta dacă a fost sau nu în drept să primească diurna de parlamentar, mai mare decât aceia pe care o prevedea bugetul și pe un timp mai îndelungat decât

acela pentru care a fost ales al Națiunii, nu poate hotărî dreptul comun ca mijloc, întrucât art. 19 din legea de urmărire, în scopul acesta a fost creiat de legiuitor și în cadrul lui urmează ca contestatorul să-și valorifice pretențiunile.

Considerând de asemenea, că simplul fapt al opunerii și obiecțiunea că dătoresc dar nu arată cât se pretinde de cel ce mă urmărește, făcută de M. Kivu, nu poate face dovada că suma pentru care este urmărit acesta, ar fi mai mare decât cea datorată de el.

Că deci, contestațiunea din aceste puncte de vedere se evidențiază ca nefondată și că a se respinge ca atare.

Având în vedere că apelantul prin cerere, mai arată ca motiv de contestațiune, că nu a încasat nici o sumă dela 17 Iulie—15 Octombrie 1927 în calitate sa de deputat și nu recunoaște a datoră ceva, întrucât aceia ce a încasat i-se datoră în baza legii diurnelor parlamentare.

Considerând că, întrucât apelantul la desbaterea fondului, nu numai că nu a susținut acest capăt al contestațiunii sale, dar a revenit asupra afirmațiunii din petițiune, și la întrebările puse de intimat, recunosc că a primit mai mult decât i se cuvenea, alegând însă că nu-și reamintește cât anume și acest motiv că a se înlătura,

Că față cu cele de mai sus, apelul contra urmăririi ce se face prin somațiunea Nr. de către Administrația financiară de Mehedinți, pe baza susziselor acte, împotriva lui M. Kivu, că a se privi ca nefondat și respinge ca atare.

Pentru aceste motive, redactate de d-l judecător Varduca, Trib. respinge ca nefondat apelul, etc.

(ss) M. Condescu, D. Varduca.

NOTA. — A se vedea în senz contrar Trib. Ialomița s. II, sentința No. 181 din 4 Noembrie 1927, în *Curierul judiciar* No. 1 din 1 Ianuarie 1928, însoțită de nota d-lui avocat Al. Mavrojani și în rezumat în *Jurisprudența generală* No. 4 din 26 Ianuarie 1928, sp. 157, p. 106. (N. R.).

JUDECATORIA OCOLULUI MIXT, CAVARNA

Audiența dela 19 Ianuarie 1928

Președinte CONST. FLORESCU judecător

Cartea de judecată comercială Nr. 18

Cambie. Excepție personală. Neridicarea ei la prima înfățișare. Mai poate debitorul să o ridice conform art. 349 c. com. la al doilea, treilea termen? Soluție negativă.

In acțiunea cambială, debitorul, conform art. 349 c. com., este obligat ca excepțiunile personale să le ridice la primul termen de înfățișare, fiind decăzut de a le mai putea ridica la viitoarele înfățișări.

Judecata:

Asupra acțiunii comerciale de față înreg. la Nr. 5204 din 1927, intentată de reclamantele Catina St. Stoicova, văduvă și Despina Iv. Bageacof cu autorizația soțului ei Ivan Bageacof, ambele din orașul Cavarina, județul Caliacra, prin procuratorul lor Ivan I. Bageacof, tot din orașul Cavarina, prin care cere că pârîtul Eniu Gh. Zlatarof din orașul Cavarina să fie obligat la plata sumei de lei 50.000 în baza unei cambii cu procente și cheltueli de judecată.

Având în vedere actele dela dosar și susținerile părților astăzi în instanță.

Având în vedere că reclamantele în dovedirea acțiunii lor cambiale prezintă una cambie emisă de Eniu Gh. Zlatarof pârîtul de astăzi pe ziua de 14 Octombrie 1922 în suma de lei 50.000 în ordinul d-lui Const. Gheorghiu și transmisă prin gir d-lui Toma Gheorghiu astăzi decedat, autorul reclamantelor cu scadența la 15 Noembrie 1922.

Având în vedere că pârîtul se opune la admiterea acțiunii, arătând că cambia este achitată pe baza unei scrisori dată de Const. Gheorghiu.

Având în vedere că reclamantele se opun la acest mijloc de apărare, susținând că fiind o excepțiune personală în conf. cu art. 349 c. com. trebuia ridicată la prima înfățișare și chiar dacă se poate ridica și astăzi nu constituie o dovadă a plății.

Având în vedere că legiuitorul prin disp. art. 349 c. com. în interesul creditului și al circulațiunii normale a cambiilor a restrâns mijloacele de apărare, ce poate opune debitorul într-o acțiune cambială.

Având în vedere că în acest scop art. 349 c. com. pe deo parte limitează excepțiunile ce se pot opune într-o acțiune cambială, iară pe de altă parte obligă pe debitor să le propună la prima înfățișare.

Având în vedere că apărarea pârîtului că cambia este plătită, constituie o excepțiune personală și în conformitate cu art. de mai sus, ea trebuie să fie propusă la prima înfățișare, care a avut loc în ziua de 13 Decembrie 1927, unde au fost citați în mod legal.

Considerând că astfel fiind și întrucât pârîtul n'a invocat la prima înfățișare a procesului excepțiunea mai sus arătată, dânsul nu se mai poate prevala astăzi de o asemenea excepțiune.

Având în vedere că presupunând că pârîtul ar mai fi încă în termen să se prevaleze de acest mijloc de apărare, el însă este neîntemeiat și în fond deoarece scrisoarea dată de Const. Gheorghiu, cu data de 13 Ianuarie 1928, nu face dovada precum că cambia a fost plătită așa după cum cere art. 318 c. com., reclamantele de astăzi fiind adevăratele proprietare ale cambiei.

Că așa fiind, excepțiunea invocată este neîntemeiată în fond, iar acțiunea reclamantelor urmează a se admite pentru suma arătată în cambie cu dobânda dela intentarea acțiunii după cererea reclamantelor.

Având în vedere și cererea de cheltueli de judecată, judecata apreciind le fixează la suma de lei 1200, potrivit art. 140 și 146 pr. civ.

Văzând și disp. art. 1169, 1170 c. civ. 46, 343, 349 c. com.

Pentru aceste motive, judecata admite ca dovedită acțiunea înreg. la Nr., etc.

Judecător, (ss) Const. Florescu.

Grefier, (ss) St. Olariu.

NOTA. — Judecătoria Cavarina s'a pronunțat asupra alin. II din art. 349 cod. com. care a dat loc la vii discuții în practica judecătorească, hotărând prin cartea de judecată de mai sus că excepțiunile personale trebuiesc propuse de debitor la primul termen de înfățișare.

Acest aliniat fiind o inovațiune a legiuitorului român din 1900 și introducerea lui în cod era porinită de șicanele ce debitorii le făceau creditorilor și cari șicane reduceau întrucâtva creditul și circulațiunea cambiilor.

Pe lângă acest aliniat s'a introdus și ultimul cu suprimarea dreptului de opoziție, exercitarea căilor de atac dela pronunțare și ca aceste acțiuni să fie judecate în termen de o lună de zile. Întărind creditul și circulațiunea cambiilor, s'a născut discuțiuni asupra alin. II când trebuiesc propuse excepțiunile din alian. II. Față de iuțeala cu care legiuitorul a căutat ca procesele cambiale să fie terminate, ne duce la interpretarea logică că aceste excepțiuni nu pot fi ridicate decât la primul termen de înfățișare când procedura e completă, alt-

fel am ajunge iarăși la trăgările dinainte de 1900.

În doctrină și jurisprudență s'a mai născut discuțiuni dacă pârâtul lipsă la prima instanță, mai are dreptul de a ridica aceste excepțiuni și în apel? Soluțiuni sunt pro și contra, însă cea conformă cu intențiunea legiuitorului ar fi ca pârâtul să fie decăzut dela aceste excepțiuni în apel, întrucât avea toată posibilitatea să se intereseze de mersul procesului la prima instanță, angajându-și avocat, deoarece nu există chemare la interogator ca în materie civilă.

Spre consultare: C. Jud. 1906 pag. 385; 1920 pag. 674; 1925 pag. 521; 1927 No. 1 B. Cas. 1907, pag. 1408. Antonescu, Cambia, art. 349 No. 165; *Jurisprudența Generală* 1923 pag. 6, 1925 No. 70; 1926 No. 5; Just. Dobrogei 1925 pag. 191; Dreptul 1922 pag. 58, 58. M. A. Dumitrescu v. com. adn. II, pag. 104, 106 și 120 Rev. com. 1925 pag. 1873.

Doctrina: Rev. Soc. Com. No. 30 din 926, Pașcanu pag. 112.

S. NICULENCO
Advocat

RECENZIE

...TEZE DE DOCTORAT...

ALEX DANIEL. *La cession de clientele civile*. Autorul pornește dela premisa că posibilitatea de a exploata o sursă de producție determinată, dă naștere unui fel de drept de proprietate. Ca atare, dreptul asupra clientelei poate constitui un obiect în comerț supus posibilității de înstrăinare.

Atat pentru fondul de comerț cât și pentru anumite fonduri civile — oficiu ministerial sau portofoliul unui agent de asigurare — problema este soluționată. Clientela, element principal al acestor fonduri este înstrăinată odată cu ele, actul este un contract de vânzare.

Clientela profesională, a medicului, dentistului, arhitectului, este susceptibilă de vânzare. Împotriva jurisprudenței franceze care vede în contractul de cesiune a unei astfel de clientele un contract nenumit de ut facias, în care obligațiunea principală ar fi interdicțiunea de a profesa — un timp anumit sau într'un loc determinat, — autorul vede în această cesiune un contract de vânzare.

Consecința practică a acestei interpretări pentru validitatea, semnificația și consecințele contractului de cesiune, rezultă din însăși posibilitatea de a aplica contractului de cesiune de clientela, — întreaga reglementare a contractului de vânzare.

E o lucrare interesantă și care poate fi utilizată cu folos într'un domeniu puțin cercetat până acum, dar de natură a avea aplicări tot mai frecvente.

LOUIS OSIAS. *L'acte abstrait en droit comparé*. Constatând noul avânt pe care noțiunea actului abstract a luat-o sub impulsivitatea codificărilor contemporane, cari au adaptat necesităților vieții economice sociale o străveche instituțiune, autorul își propune — și izbutește — într-o lucrare conștiințioasă de puternică reflexiune, să facă o încercare de sinteză tehnică a noțiunii actului abstract și o cercetare a principalelor sale aplicațiuni în dreptul comparat.

În prima parte a monografiei sale, autorul încearcă o de-

finițe a actului abstract, a formalismului ce-i stă la bază, a efectelor sale (prezumare și răsturnare a sarcinei probei, evitare a excepțiunilor, validitate a actului ca toată nulitatea cauzei sale) și a căilor de atac împotriva actului abstract.

A doua parte a lucrării se ocupă de principalele aplicațiuni ale actului abstract în dreptul comparat. După o privire istorică asupra actului abstract în dreptul roman în care noțiunea aceasta și formalismul au atins culmea înfloririi lor, urmează o analiză a stării actuale în dreptul francez (promisiunea de datorie, titlurile de credit, delegațiunea, obligația cautiunei către creditor), italian, german, elvețian și anglo-saxon.

Lucrarea se termină cu o analiză a utilității și rolului actului abstract.

Autorul arată că, după ce a avut în dreptul roman o aplicație milenară, actul abstract a fost abrogat de Justinian (C. 2 de const. pec. IV 18) ca „absurdum et tam nostris temporibus quam iustis legibus contrarium” ceea ce nu l'a împiedicat să reînvie în vremea noastră în care prezintă aceleași avantagii și e supus aceluiași critici. Cu drept cuvânt autorul ne arată utilitatea evidentă juridică și socială a actului abstract; ușurința valorificării dreptului în justiție, dispensa creditorului de altă probă și prin aceasta ușurarea acordării creditului și făcând o sugestivă comparație între dispensa proprietarului unui imobil de a face „probatio diabolica” a validității titlului tuturor autorilor săi și siguranța creditorului, având un titlu abstract de creanță, insistă asupra faptului că actul abstract nu e inatacabil când e rezultatul unei injustiții, dar este un excelent mijloc de realizare certă și rapidă a unei legitime creanțe.

ALEX. VELESCU

ERATĂ

În articolul: *Hotărâre sau Proces Verbal*, publicat în numărul trecut, la pag. 279, coloana 1, la rândul 18, s'au scris trei rânduri care strică sensul frazei din paragraful 3, care trebuie citit astfel:

„Pe când condamnarea, achitarea sau absolvirea sunt operațiuni ce intră în atributul exclusiv și suveran al judecătorului ca reprezentant al societății, stingerea acțiunii publice este un act de clemență și de uitare ce intră în atributul puterii legiuitoare și uneori al părții vătămate, puterea judecătorească fiind delegată numai cu constatarea stingerii acestei acțiuni”.

CURIERUL JUDICIAR obținând dela Consiliul Legislativ concesiunea depozitului spre vânzare publicului a colecțiunilor sale de Legi și Reglemente:

Tom. IV partea I LEGI pe 1926 Prețul 150 lei

Tom. IV partea II REGULAMENTE pe 1926

Prețul 180 lei

Tom. V partea I LEGI pe 1927 Prețul 150 lei

D-l N. Jak Constantinescu, consilier la Curtea de Apel București, a pus sub presă, în editura Tip. *Curierul Judiciar* o nouă lucrare: **DESPRE TESTAMENTE**, ediția II-a.

Această lucrare s'a revăzut, complectat și mărit considerabil cu tot ceea ce doctrina și jurisprudența a publicat până la zi. Volumul va apare la începutul lunii Iunie.

La 18 cor. va apare vol. X, ultimul din Opera Profesorului universitar G. Plastara **CURS DE DREPT CIVIL ROMAN**, Suplimente la *Persoane, Bunuri, Obligațiuni și Reforma Legislației Civile*. Prețul lei 300